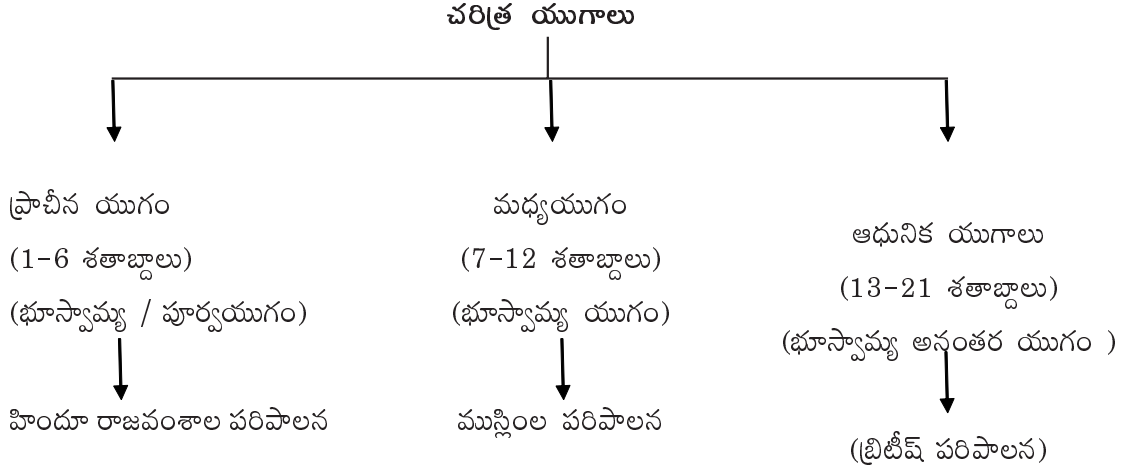
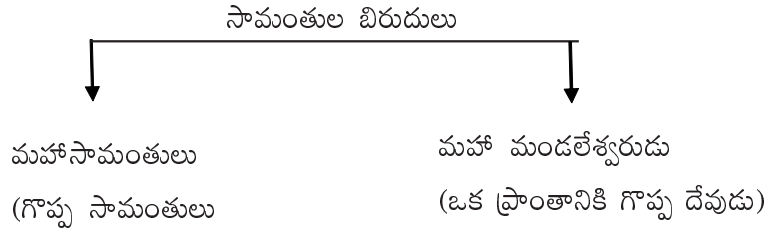

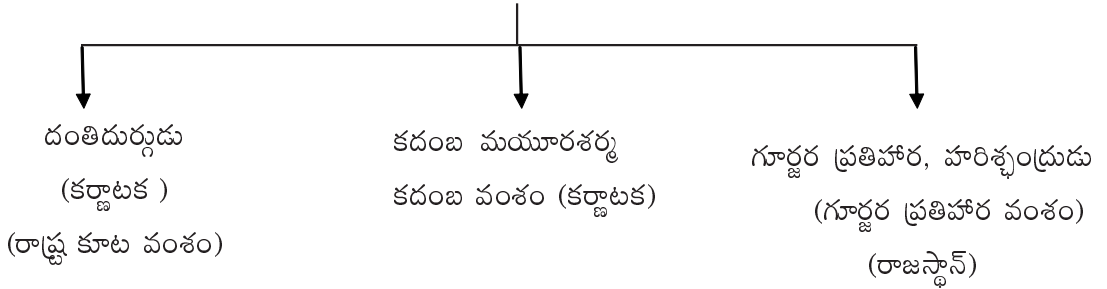
11. కొత్త రాజ్యాలు - రాజులు

- * భారతదేశంలో 7వ శతాబ్దంలో అనేక కొత్త రాజ్యవంశాలు పుట్టాయి.
- * ఈ రాజ్యవంశాలకు పరిపాలనలో భూస్వాములు, సహాయపడటంతో వీరిలో కొంతమందిని రాజులు తమ సామంతులుగా గుర్తించారు.

- * దక్కను ప్రాంతాన్ని పాలించిన ప్రముఖ రాజవంశం “రాష్ట్రకూటులు”, మొదట కర్ణాటకలోని చాళుక్యులకు సామంతులుగా పనిచేశారు.
- * దంతిదుర్గుడు చాళుక్యులకు తొలగించి రాష్ట్రకూట వంశాన్ని స్థాపించి - రాష్ట్రకూట మూలపురుషుడుగా ప్రసిద్ధిచెందాడు.
- * దంతిదుర్గుడు బిరుదు - “హిరణ్యగర్భ” అనగా బంగారు గర్భం
- * క్షత్రియులు కాకపోయినను రాజ్యపాలన చేసినవారు.

- * వీరిలో కదంబ మయూరశర్మ, గూర్జర్ ప్రతిహార హరిశ్చంద్రుడు బ్రహ్మణులు
- * ఎల్లోరలోని 15వ గుహలో విష్ణువును సరసింహునిగా చూపారు.
- * ఇది రాష్ట్రకూట కాలానికి చెందింది- ఇది మహారాష్ట్రంలో కలదు.
- * శాసనలలో మొదటి పేర్కొనే భాగాన్ని 'ప్రశస్తి' అంటారు.
- * ప్రశస్తిలో ఆయా రాజవంశాల, రాజుల ఘనతలు, గొప్ప విషయాలు ఉండేవి.
- * ప్రశస్తిని వ్రాసేవారు "బ్రాహ్మణులు"
- * నాగభట్టు ప్రశస్తి మధ్యప్రదేశ్‌లోని గ్వాలియర్, లభించినది.
- * ఇది సంస్కృత భాషలో కలదు.

నాగభట్టు- విజయాలు

యువరాజుగా ఉన్నప్పుడు
ఇతనితో ఓడించబడిన రాజులు

1. ఆంత్రరాజులు
2. సైంధవులు (సింధు)
3. విదర్భ (మహారాష్ట్ర)
4. కళింగ (ఒడిశా)

పూర్తి స్థాయి రాజుగా ఉన్నప్పుడు

ఇతనితో ఓడించబడిన రాజులు

- 1) భశ్రేయుషు (కనోజ్)
- 2) వంగ (బెంగాల్)
- 3) అనార్త (గుజరాత్)
- 4) మాళ్వ (మధ్యప్రదేశ్‌లోని భాగం)
- 5) కిరాట (వనవాస రాజ్యం)
- 6) తురుష్కు (టర్కిలు)
- 7) వత్స, వాత్స్య (ఉత్తరభారత రాజ్యాలు)

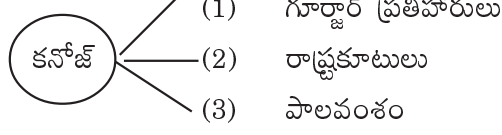
- * చోళులు తమిళనాడు ప్రాంతాన్ని పరిపాలించారు.
- * చోళులు తరచుగా బ్రాహ్మణులకు భుదానాలు చేసేవారు.
- * ఈ భుదాన వివరాలను "రాగి ఫలకం (ఉత్తమ ఫలకం), పై నమోదు చేసేవారు. (సంస్కృతంలో, తమిళంలో)
- * కాశ్మీర్ రాజ్యం గురించి 12వ శతాబ్దంలో రాయబడ్డ ప్రముఖ గ్రంథం "రాజతరంగిణి"
- * "రాజతరంగిణి"ని "కల్లణుడు" సంస్కృత భాషలో రాసాడు.
- * రాజులకు గల బిరుదులు.

మహారాజాధిరాజు
(గొప్పరాజు, రారాజు)

రాజులకు
గల బిరుదులు

త్రిభువన చక్రవర్తి
(ముల్లోకాలకు రాజు)

- * పన్ను వసూలుకై నియమించబడే అధికారులు వంశపారంపర్యంగా నియమింపబడినారు.
- * గంగానదిలోయలోని సారవంత ప్రాంతమైన కనోజ్ కొరకు 3 రాజవంశాల మధ్య "త్రై పాక్షిక పోరాటం" జరిగినది.

- * గుజరాత్‌లోని సోమనాథ్ దేవాలయం పై నిరంతర దాడులు చేసిన ఆప్టనిస్తాన్ పాలకుడు - మహమూద్ గజనీ - ఇతను ఈ నిఘంత అప్రత రాజధాని “గజని” నిర్మాణం చేసినా కితాబ్ - ఉల్ - హింద్ అనే అరబిక్ గ్రంథాన్ని రచించిన “అల్‌బెరూని”
- * కితాబ్ - అల్ - హింద్ గ్రంథంలోని ఇతివృత్తం (అంశం) - భారత్ ఉపఖండం గురించిన విశేషాలు.
- * ఢిల్లీ - అజ్మీర్ ప్రాంతాలను పాలించిన రాజవంశం “ చహమనులు” లేదా చౌహనులు

- *

చహమనులను వ్యతిరేకించిన వారు

గుజరాత్‌లోని చాణక్యులు

పశ్చిమ ఉత్తరప్రదేశ్ లోని గహద్వాలులు

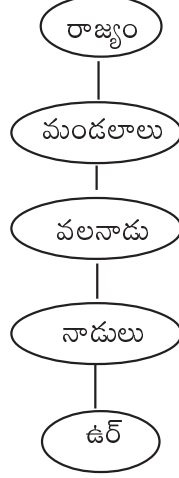
- * చౌహనులలోని అగ్రగణ్యులు - 3వ పృథ్వీరాజ్
3వ పృథ్వీరాజ్ × మహమ్మద్ ఘోరి మధ్య 2 యుద్ధాలు జరిగెను.
1191 - 1వ తరైన యుద్ధం - 3వ పృథ్వీరాజ్ × మహమ్మద్ గోరి ఓటమి
1192 - 2వ తరైన యుద్ధం - 3వ పృథ్వీరాజ్ ఓటమి.
- * చోళుల పూర్వం కావేరి డెల్టాను పాలించింది - ముత్తరాయర్
- * ముత్తరాయర్ కంఠీ పురాన్ని పాలించిన పల్లవులకు సామంతులు
- * చోళ సామ్రాజ్య మూలపురుషుడు విజయాలయుడు - ఇతను ఉరయూర్ ప్రాంతానికి చెందిన వాడు.
- * తంజావూర్ పట్టణ, నిశుంభ నూది దేవాలయ నిర్మాత - విజయాలయుడు.

చోళరాజులు - వారి ఘనతలు

- * విజయాలయుడు - చోళమూల పురుషుడు - తంజావూర్ నిర్మాత
- * 1వ రాజరాజు - అత్యంత శక్తిమంతుడు
- * 1వ రాజేంద్రుడు - నౌకదళ అభివృద్ధి - గంగానదీలోయ, శ్రీలంక, ఆగ్నేయాసియ ప్రాంతాలపై విజయం
గంగైకొండ చోళపురం నిర్మాతలు 1) 1వ రాజరాజు
2) 1వ రాజేంద్రుడు
- * చోళుల కాలంలో కాంస్య విగ్రహాలు ప్రసిద్ధి చెందాయి.
- * చోళుల కాలంలో దేవాలయాలు పూజ కేంద్రాలుగా మాత్రమే కాక ఆర్థిక, సాంఘిక సాంస్కృతిక జీవన కేంద్రాలుగా ప్రసిద్ధి చెందాయి.
- * చోళుల కాలంలో కావేరి డెల్టా వ్యవసాయానికి ప్రసిద్ధి చెందింది. వీరి కాలంలో ముఖ్యపంట వరి.
- * వీరు వ్యవసాయభివృద్ధికి, నీటి పారుదల సౌకర్యాల అభివృద్ధికి విశేష కృషి చేశారు.

*

చోళుల పరిపాలన విభాగాలు

* ఉర్ రైతుల స్థిర నివాసాలు

* గ్రామ సభలు ఉర్ల పరిపాలన, రెవిన్యూ వ్యవహారాలను పర్యవేక్షిస్తుంది.

* నాడులకు సంబంధించిన పాలన వ్యవహారాలను వెల్లాల కులానికి చెందిన సంపన్న రైతులు చూసేవారు.

భూస్వాములకు చోళరాజులు ఇచ్చిన బిరుదులు

భూమి రకాలు

1. వెల్లన్ వాగై - (బ్రాహ్మనేతరులకు చెందిన భూమి)
2. బ్రహ్మదేయ - (బ్రాహ్మణుల భూమి)
3. శాలభోగ - (పాఠశాలల భూమి)
4. దేవదాన, తిరునామత్తుక్కుని - (దేవాలయాల భూమి)
5. పళ్ళిచ్చందం - (జైనసంస్థల భూమి)

* దక్షిణ భారతదేశంలో బ్రాహ్మణులు కావేరి నది లోయలో స్థిరపడ్డారు.

* “నగరం” అనే వర్తక సంఘాలు వ్యాపారానికి చెందిన అంశాలను పర్యవేక్షిస్తుంది.

* నగర పాలనకు సంబంధించిన అంశాలను పర్యవేక్షిస్తుంది.

* సభ నిర్వాహణ విషయాలు పేర్కొనబడ్డ శాసనం - ఉత్తర మేరూరు.

* ఇది తమిళనాడులోని చెంగలపట్టు జిల్లాలో లభించింది.

* వివిధ కమిటీల సభ్యులను లాటరీల ద్వారా ఎంపిక చేసేవారు.

సభలో సభ్యుల అర్హతలు

1. విధిగా పన్ను చెల్లించే భూమి కలిగివుండాలి.
2. సొంత ఇల్లు ఉండాలి.

3. 35-70 సం॥ల వయస్సు కలిగివుండాలి.
4. వేదాల, పాలన విషయాల గురించి తెలిసి వుండాలి.
5. మరియు నిజాయితీపరుడై ఉండాలి.

సభ్యుల అనర్హతలు :

1. గత మూడు సంవత్సరాలుగా ఏదైనా కమిటీ సభ్యుడుగా ఉండుట.
2. మహిళలు, పిల్లలు
3. గతంలో లెక్కలు చూపనివారు, వారి బంధువులు
- * 12వ శతాబ్దానికి చెందిన సామాన్యుల గురించి, గ్రామీణ జీవన విధానం గురించి తెలియజేయు గ్రంథం - **పెరియపురాణం.**
- * పెరియపురాణం - అదనూరు గ్రామాన్ని, పులయుల గురించి తెలియజేసింది.
- * పులయులు వ్యవసాయకూలీలుగా, దాసులుగా జీవితాన్ని గడిపేవారు.
- * పెరియపురాణంలో పేర్కొనబడిన చెట్లు, మరుడు (అర్జున) మామిడి, కంజీ
- * పెరియపురాణంలో 63 శైవ భక్తుల గురించి తెలిపింది.

ముఖ్యమైన గ్రంథాలు

1. అలెబెరూనీ - కితాబ్ - అల్ హింద్ -
2. కల్లణుడు - రాజతరంగిణి -
3. పెక్కియార్ - పెరియపురాణం -

రాజవంశాలు - సామంతులు

ముత్తరాయర్ - పల్లవులు

రాష్ట్రకూటులు - చాణక్యులు

ఇతి వృత్తం

భారత ఉపఖండం విషయాలు
కాశ్మీర్ రాజ వంశాలు (12వ శతాబ్దం)
12వ శతాబ్దపు సామాన్యుల జీవిత విశేషాలు
రాజ్యాలు - మూల పురుషుడు
చోళ - విజయాలయుడు
రాష్ట్రకూటులు - దంతిదుర్గుడు

బిట్స్

1. మధ్యయుగంలో సామంతుల బిరుదులు
ఎ) మహాసామంతులు బి) మహారాజులు సి) మహామండలేశ్వరులు డి) ఎ మరియు సి
2. దంతిదుర్గుడుకు సంబంధించి సరికానిది
ఎ) రాష్ట్రకూట మూలపురుషుడు బి) హిరణ్యగర్భ బిరుదు
సి) చాళుక్య వంశాన్ని నిర్మూలించుట డి) క్షత్రియుడు
3. క్షత్రియులు కాకపోయినను రాజ్యాపాలన చేసిన రాజ వంశం
ఎ) రాష్ట్రకూట వంశం బి) కదంబ సి) గూర్జర ప్రతిహార డి) పైవన్నీయు
4. ఎల్లోరాలోని 15వ గుహకు సంబంధించినది.
ఎ) రాష్ట్రకూటులకు చెందినది బి) విష్ణువు సి) నరసింహుడు డి) మధ్యప్రదేశ్ లో కలదు
5. ఈ క్రింది వానిలో తప్పుగా జతచేయబడినది.
ఎ) వంగ - బెంగాల్ బి) అనార్త - గుజరాత్
సి) వత్స - మత్స్య- దక్షిణ భారత రాజ్యాలు డి) మాళ్య - మధ్యప్రదేశ్

6. నాగభట్టు ప్రశస్తి లభించింది.
ఎ) కనోజ్ బి) కళింగ సి) గ్వాలియర్ డి) కాశ్మీర్
7. త్రైపాక్షిక పోరాటానికి సంబంధించి సరికానిది
ఎ) ఈ పోరాటంలో గూర్జర, రాష్ట్ర కూట, పాలవంశాలు పాల్గొన్నాయి.
బి) కనోజ్ ప్రాంతం కొరకు జరిగింది.
సి) ఈ ప్రాంతం గోదావరి నది లోయలో కలరు.
డి) ఈ ప్రాంతం గంగానదీ లోయలో కలదు.
8. సోమనాథ దేవాలయంపై నిరంతర దాడులు చేసిన పాలకుడు
ఎ) మహ్మద్ ఘోరి బి) మహమ్మద్ ఖాశిం సి) మహమ్మద్ కుతుబ్షా డి) మహమ్మద్ గజనీ
9. ఈ క్రింది వానిలో సరికానిది
ఎ) కితాబ్ - అల్ హింద్ - ఆల్ బెరూనీ బి) పెరియపురాణం - చెక్కియార్
సి) రాజతరంగిణి - కల్లణుడు డి) పైవేమీ కాదు.
10. మహమ్మద్ ఘోరి ఓడిపోయిన యుద్ధం
ఎ) 1వ తరైన యుద్ధం బి) 2వ తరైన యుద్ధం సి) 1వ పానిపట్టు డి) 2వ పానిపట్టు
11. ముత్తరాయర్ ఎవరి సామంతులు
ఎ) చోళ బి) పల్లవ సి) రాష్ట్రకూట డి) చాళుక్య
12. ఆగ్నేయ ఆసియాపై విజయం సాధించిన చోళరాజు
ఎ) 1వ రాజేంద్రుడు బి) 1 రాజరాజు సి) 2వ రాజరాజు డి) విజయాలయుడు
13. చోళులు కాలంలో ముఖ్య పంట
ఎ) గోధుమ బి) పత్తి సి) వరి డి) మిరప
14. వెల్లాల కులం ఏ విభాగం యొక్క పరిపాలన నిర్వహిస్తుంది.
ఎ) ఉర్ బి) నాడు సి) వలనాడు డి) మండలం
15. చోళుల కాలంలోని రైతుల స్థిరనివాసాలు
ఎ) మండలం బి) నాడు సి) వలనాడు డి) ఉర్
16. నగరాలు అనగా
ఎ) బ్రహ్మణ సంఘం బి) రైతు సంఘం సి) వ్యాపార /వ్యాపార సంఘం డి) అధికారుల సంఘం
17. ఈ క్రింది వానిలో సరికానిది
ఎ) బ్రహ్మదేయ - బ్రాహ్మణులు బి) శాలభోగ - పాఠశాల
సి) పళ్ళిచ్చందం - జైనసంస్థలు డి) పైవేవి కావు
18. సభలో సభ్యుల అర్హతలకు సంబంధించి సరికానిది.
ఎ) సొంతభూమి బి) సొంత ఇల్లు సి) పరిపాలనా జ్ఞానం డి) 15-35 సం॥లు
19. ఉత్తర మేరూరు శాసనానికి సంబంధించి సరికానిది.
ఎ) సభ్యుల అర్హతలు బి) సభ్యుల అనర్హతలు సి) కమిటీ సభ్యులు ఎంపిక విధానం
డి) కాంచిపురం జిల్లా

ఎ) పులయాల గురించి బి) సామాన్యుల జీవన విధానం
సి) తమిళంలో కలదు డి) నగరజీవన విధానం

21. దీనిలో సరికానిది గుర్తించుము.

ఎ) పెరియప్పరాణం - తమిళభాషలోని - సామాన్యులు గురించి తెలియజేస్తుంది.
బి) ఆల్ బెరుని మహమ్మద్ గజనీ యొక్క ఆస్థాన పండితుడు
సి) దేవదాస, తిరునామత్తుక్కున్ - అనేవి - దేవాలయ భూములు
డి) ఉత్తర మేరూర్ శాశన ప్రకారం - సభ్యులుగా వుండాలంటే పన్ను చెల్లింప అవసరం లేదు.

1) డి 2) బి 3) ఎ 4) సి

22. క్రింది వానిలో సరికానిది గుర్తించుము.

ఎ) తంజావులు, నిశుంభ సూధి దేవాలయం నిర్మాత - విజయాలయుడు
బి) మహమ్మద్ గజనీ పరిపాలన కాలం క్రీ.శ 997-1030
సి) శ్రీలంక అగ్నేయ ఆసియా పై దాడి చేసినరాజు - రాజేంద్రుడు -1
డి) 1192 సం॥లో మహమ్మద్ ఫోరోని పృథ్వీరాజ్ ఓడించాడు.

1) బి మాత్రమే 2) డి మాత్రమే 3) ఎ మాత్రమే 4) సి మాత్రమే

23. సరిగా జతపరచుము

1) నాగభట్టు ప్రశస్తి () ఎ) నాడులు
2) వెల్లాల్ కులానికి చెందిన సంపన్న రైతులు () బి) విష్ణువు
3) చోళనులు () సి) గాల్వియర్
4) ఎల్లోరా () డి) ఢిల్లీ, అఝ్మీర్

1) 1-సి, 2-ఎ, 3-బి, 4-డి 2) 1-సి, 2-డి, 3-సి, 4-ఎ
3) 1-సి, 2-ఎ, 3-డి, 4-బి 4) 1-ఎ, 2-బి, 3-సి, 4-డి

24. సరిగా జతపరచుము.

1) తంజావూరు () ఎ) ఉర్
2) సోమనాథ్ () బి) విజయాలయుడు
3) దంతిదుర్గుడు () సి) గుజరాత్
4) చోళులు () డి) హిరణ్యగర్భ

1) 1-బి, 2-సి, 3-డి, 4-ఎ 2) 1-డి, 2-సి, 3-ఎ, 4-బి
3) 1-బి, 2-సి, 3-ఎ, 4-డి 4) 1-బి, 2-సి, 3-ఎ, 4-డి

25. తంజావూర్ నగర నిర్మాత ఎవరు (2017)

ఎ) 1వ రాజరాజ బి) 1వ నరసింహవర్మ సి) విజయాలయ డి) రాజేంద్రుడు

26. శాలభోగ అనునది (2015)

ఎ) బ్రహ్మజేతర రైతులకు చెందిన భూమి బి) బ్రాహ్మణులకు బహుకరించిన భూమి
సి) పాఠశాల నిర్వాహకుడు ఉపయోగించే భూమి డి) దేవాలయాలకు బహుకరించిన భూమి

12- ప్రాంతీయ రాజ్యాల ఆవిర్భావం

కాకతీయులు

కాకతీయుల పాలనా కాలంలోని కవులు - గ్రంథాలు.

- * మొదటి తెలుగు పద్య కావ్యంగా భావించే శ్రీమదాంధ్ర మహాభారతాన్ని రాసినవారు కవిశ్రేయం.
- * కవిశ్రేయం అనగా - నన్నయ, తిక్కన, ఎర్రాప్రగడ.
- * వీరు క్రీ.శ 1000-1200 సం॥ల మధ్య కాలానికి చెందినవారు.
- * విద్యానాథుడు వ్రాసిన “ప్రతపరుద్ర యశోభూషణం” అనే గ్రంథం కాకతీయుల పాలనా కాలంలోనిది.
- * వినుకొండ పల్లభరాయుడు వ్రాసిన గ్రంథం “క్రీడాభిరామము”.
- * ఏకామ్రనాథుడు వ్రాసిన గ్రంథం “ప్రతాపరుద్రచరిత్ర”.
- * శాసనాలు, సాహిత్యాధారాల ప్రకారం కాకతీయ వంశం మూలపురుషుడు - దుర్జయ.
- * కాకతీయులు తెలుగు భాషను గౌరవించి, ఆస్థాన భాషగా గుర్తించారు.
- * వీరు తెలుగుకిచ్చిన ప్రాధాన్యం వల్ల వీరిని ఆంధ్రరాజులుగా కీర్తించారు.
- * కాకతీయ రాజులలో ముఖ్యులు :-
 - రెండో ప్రోలరాజు - (క్రీ.శ 1116-1157)
 - రుద్ర దేవుడు - (క్రీ.శ 1158-1195)
 - గణపతి దేవుడు - (క్రీ.శ 1199 - 1262)
 - రుద్రమదేవి - (క్రీ.శ 1262-1289)
 - ప్రతాపరుద్రుడు - (క్రీ.శ.1289-1329)
- * కాకతీయులు, రాష్ట్ర కూటులు చాళుక్యుల వద్ద సామంతులుగా పనిచేశారు.
- * రుద్రదేవుడు పాలనా కాలంలో రాజధాని హనుమకొండ నుంచి ఓరుగల్లు (నేటి వరంగల్లు)కు మార్చారు.
- * రుద్రదేవుడు కొత్త రాజధాని నగరాన్ని ప్రణాళికా బద్ధంగా నిర్మించి పెరిగే జనాభాకు కావలసిన వసతితో పాటు సౌకర్యాలు కల్పించి, అవసరాలు తీర్చడానికి విశాలమైన కోటను నిర్మించాడు. చెరువు త్రవ్వించాడు.
- * రుద్రదేవుడు హనుమకొండ పట్టణంలో “వేయి స్తంభాల దేవాలయాన్ని నిర్మించాడు.
- * ఓరుగల్లు నగరాన్ని అనేక వాడలుగా విభజించాడు.
- * ఆ కోటలో ఒక్కో వాడలో ఒక్కో రకమైన వృత్తిపనివారు నివసించేవారు.
- * రుద్రమదేవి క్రీ.శ 1262-1289 వరకు కాకతీయ సామ్రాజ్యాన్ని 27 సం॥ల పాటు చక్కటి పరిపాలన చేశారు.
- * కాకతీయుల కాలంలో గ్రామ పెద్దలను ‘రట్టడి’ అని అంటారు.
- * మన దేశంలో మొట్టమొదటి మహిళా పరిపాలకురాలు - రజియా సుల్తానా, ఢిల్లీని పాలించారు.
- * ప్రముఖ ఇటాలియన్ యాత్రికుడైన “మార్కోపోలో”, రుద్రమదేవి రాజ్యాన్ని సందర్శించి ఆమె పరిపాలన, ధైర్యసాహసాలను కొనియాడారు.
- * రుద్రమదేవి పురుషుల దుస్తులు ధరించి నిర్భయంగా, సునాయాసంగా, గుర్రాల స్వారి చేసేవారు.
- * శాసనాల్లో రుద్రమ దేవి ‘రుద్రదేవ మహారాజు’ గా కీర్తించబడింది.
- * బొల్లి నాయుడు రుద్రమదేవిని “రుద్రదేవమహారాజు”గా పిలచినట్లు శాసనాల ద్వారా తెలుస్తుంది.
- * కాకతీయుల నైపుణ్యం కల అనేక యోధులను ప్రోత్సహించడానికి ఉన్నత స్థానం కల్పిస్తూ ‘నాయక’ బిరుదుతో నియామకం చేసుకునేవారు.

- * వీరికి గ్రామాలలో శిస్తు వసూలు చేసుకునే హక్కు కల్పించారు. ఈ గ్రామాలనే వారి 'నాయంకరులు' గా వ్యవహరించేవారు.
- * రాజ కుటుంబాలలోని ముప్పమాంబ, మైలమ్మ వంటి స్త్రీలు దేవాలయ నిర్మాణానికి అధికంగా గోవులను దానాలు చేశారు.
- * గణపతిదేవుడు "మోటుపల్లి శాసనాన్ని" నిర్మించాడు.
- * కాకతీయుల కాలంలో ఆ రాజులు, సామంతనాయకులు ఎక్కువగా తమ ఆదాయపు వనరులను వర్తకం మీద విధించే పన్నుల ద్వారా సమకూర్చుకునేవారు.
- * మార్కోపోలో మోటుపల్లి రేవులను సందర్శించి, ఇక్కడ నుంచి వజ్రాలు, సాలెగూడు మాదిరి సన్నని నేత బట్టలు విదేశాలకు ఎగుమతి అయ్యేవని తెలిపాడు.
- * సుల్తాన్ మొహమ్మద్ బీన్ తుగ్లక్, కాకతీయ రాజ్యంపై దండయాత్ర చేసి ప్రతాపరుద్రుని యుద్ధంలో ఓడించాడు. దీనితో క్రీ.శ 1323సం॥లో కాకతీయుల వంశ పాలన ముగిసింది.
- * "పల్నాటి వీరుల చరిత్ర"ను క్రీ.శ 1350 సం॥లో "శ్రీనాథుడు" రచించారు.

బిట్లు

1. "క్రీడాభిరామము" గ్రంథ రచయిత ఎవరు.
 - 1) విద్యానాథుడు 2) వినుకొండ వల్లభరాయుడు 3) ఏకప్రసాదాధుడు 4) శ్రీనాథుడు
2. "వేయిస్తంభాల గుడి"ని నిర్మించినది ఎవరు.
 - 1) ప్రతాపరుద్రుడు 2) గణపతిదేవుడు 3) రుద్రదేవుడు 4) రుద్రమదేవి
3. హనుమకొండ నుంచి ఓరుగల్లుకు రాజధానిని మార్చిన వ్యక్తి ఎవరు.
 - 1) రుద్రమదేవి 2) రుద్రదేవుడు 3) గణపతి దేవుడు 4) ప్రతాపరుద్రుడు
4. కాకతీయులు మొదట గా నియమితులైనారు. .
 1. నాయక 2. రట్టడి 3. అమీర్ 4. జబ్
5. రుద్రమదేవి పరిపాలన కాలం
 1. 1261 - 1289 2. 1268 - 1290
 3. 1262 - 1289 4. 1262 - 1290
6. రుద్రమదేవి ఓరుగల్లును పరిపాలించే సమయంలో అదే కాలంలో ఢిల్లీ పాలిస్తున్న మహిళ ఎవరు.
 1. జోదాభాయి 2. గులాబ్‌దాన్ బేగం 3. రజియా సుల్తానా 4. సూరజ్‌హాన్
7. రుద్రమదేవి ఆస్థానాన్ని సందర్శించినా విదేశీ యాత్రికుడు ఎవరు.
 1. రజాక్ 2. మార్కోపోలో 3. న్యూనిజ్ 4. పెయిజ్
8. మోటుపల్లి అభయ శాసనం వేయించినది ఎవరు.
 1. గణపతి దేవుడు 2. ప్రతాపరుద్రుడు 3. రుద్రమదేవి 4. రుద్రదేవుడు
9. పల్నాటి వీర చరిత్ర అనే గ్రంథాన్ని రచించింది ఎవరు.
 1. శ్రీనాథుడు 2. సన్నయ 3. తిక్కన 4. ఎర్రాప్రెగడ
10. ఎవరి దాడి వలన కాకతీయ సామ్రాజ్యం పతనమైంది.
 1. మహమద్ ఘోరి 2. మహమద్ గజని 3. మహమద్ షా 4. మహమద్ బీన్ తుగ్లక్
11. "శ్రీమద్రాంధ్ర మహాభారతం" రచించినది ఎవరు.
 1. సన్నయ 2. తిక్కన 3. ఎర్రాప్రెగడ 4. పైవన్నీ

NMMS - 2015

12. హనుమకొండలో వేయి స్థంభాల దేవాలయాన్ని ఎవరు నిర్మించారు.
1. ప్రోల - 2 2. రుద్రదేవుడు 3. గణపతి దేవుడు 4. రుద్రమదేవి
13. క్రింది రాజులను కాల పరిణామ క్రమంలో అమర్చండి.
- ఎ) 1. ప్రోల రాజు -2 బి) 1) ప్రోలరాజు -2 సి) 1. ప్రోలరాజు-2 డి. 1. రుద్రమదేవి
2. గణపతి దేవుడు 2. రుద్రదేవుడు 2. రుద్రదేవుడు 2. రుద్రదేవుడు
3. రుద్రదేవుడు 3. గణపతిదేవుడు 3. రుద్రమదేవి 3. గణపతి దేవుడు
4. ప్రతిపరుద్రుడు 4. రుద్రమదేవి 4. గణపతి దేవుడు 4. ప్రతిపరుద్రుడు
5. రుద్రమదేవి 5. ప్రతిపరుద్రుడు 5. ప్రతిపరుద్రుడు 5. ప్రోలరాజు -2
- 1) సి సరైనది 2) బి సరైనది 3) డి సరైనది 4) ఎ సరైనది
14. క్రింది వానిలో సరికానిది గుర్తించుము.
- ఎ) క్రీ.శ 1323 సం॥ కాకతీయ వంశపాలన అంతమైంది.
- బి) శాసనాలలో రుద్రమదేవి ॥రుద్రదేవ మహారాజుగా కీర్తించబడింది.
- సి) కాకతీయుల కాలంలో వెండి నాణెలు చలామణి అయ్యాయి.
- డి) మేం మా పేరు ప్రతిష్టల కోసం, పుణ్యంకోసం, కరుణతో కేవలం.
- నామ మాత్రపు సుంకాలను విధిస్తూ - ఇం. - గణపతిదేవుడు
- 1) డి మాత్రమే 2) సి మాత్రమే 3) ఎ మాత్రమే 4) బి మాత్రమే
15. రుద్రమదేవి ఎన్ని సం॥ పాటు చక్కటి పరిపాలన చేసింది.
- ఎ) 25-30 బి) 27-37 సి) 26 డి) 27
- 1) సి 2) డి 3) బి 4) ఎ
16. క్రింది వానిలో సరియైన వాక్యం గుర్తించుము.
- ఎ) కాకతీయ వంశం మూలపురుషుడు - దుర్జయ
- బి) కాకతీయులు తెలుగు బాషకు ఇచ్చిన ప్రాధాన్యం వల్ల వీరిని “ఆంధ్రరాజులు” గా కీర్తించారు.
- సి) ఓరుగల్లులో కోటను నిర్మించి, చెరువును తవ్వించాడు - రుద్రమదేవుడు
- డి) రుద్రమదేవికి కొద్దికాలం ముందే సుదూరంలో వున్న ఢిల్లీని రజియా సుల్తానా అనే మహిళ పరిపాలించారు.
- 1) ఎ, బి, సి, డి 2) సి, బి, డి 3) డి, సి, ఎ 4) ఎ, బి, సి
17. క్రింది వాటిని సరిగా జత పరుచుము
- 1) ఎకావ్రూనాథుడు : ఎ) విజయనగర రాజులు
- 2) బొల్లి నాయుడు : బి) కాకతీయ రాజులు
- 3) నాయంకర : సి) రుద్ర దేవ మహారాజు
- 4) అమర నాయక : డి) ప్రతాపరుద్ర చరిత్ర
- 1) 1-డి, 2-బి, 3-సి, 4-ఎ 2) 1-డి, 2-సి, 3-బి, 4-ఎ
- 3) 1-సి, 2-బి, 3-ఎ, 4-డి 4) 1-ఎ, 2-సి, 3-డి, 4-బి

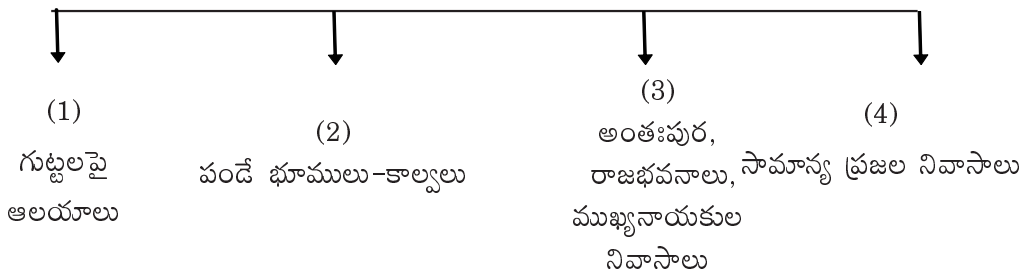
13.విజయనగరం రాజులు

- * విజయనగరం అంటే విజయాల నగరం అని అర్థం.
- * కర్ణాటకలో తుంగభద్ర నది ఒడ్డున ఈ నగరాన్ని నిర్మించారు.
- * దీనిని విద్యారణ్య స్వామి ఆశీస్సులతో క్రీ.శ.1336లో హరిహర రాయలు, బుక్కరాయలు స్థాపించారు.
- * విజయనగర రాజులు విరూపాక్షదేవుడిని కొలిచినారు. (శివుడు)
- * విజయనగర రాజ్యంతో నిరంతర పోరాటం చేసిన రాజ్యం “బహమనీ రాజ్యం”
- * బహమనీ రాజ్య. రాజధాని - గుల్బర్గా
- * ఇటలీ యాత్రికుడైన నికోలో కొంటి విజయనగరాన్ని క్రీ.శ 1420లో సందర్శించాడు.
- * అబ్దుల్ రజాక్ అనే పర్షియన్ యాత్రికుడు 1443లో విజయనగరాన్ని సందర్శించెను.
- * పోర్చుగీసు యాత్రికులు డోమింగో పెయిజ్ క్రీ.శ. 1520లో మరియు న్యూనిజ్ క్రీ.శ 1537లో విజయనగరాన్ని సందర్శించెను.

యాత్రికులు	దేశం	సందర్శించిన సంవత్సరం	అనాటి చక్రవర్తి
నికోలోకొంటి	ఇటలీ	1420	మొదటి దేవరాయులు
అబ్దుల్ రజాక్	పర్షియన్	1443	రెండవ దేవరాయులు
డోమింగో పెయిజ్	పోర్చుగీసు	1520	శ్రీకృష్ణ దేవరాయులు
న్యూనిజ్	పోర్చుగీసు	1537	అచ్యుతరాయులు

- * అబ్దుల్ రజాక్ తెలిపిన ప్రకారం విజయనగర పట్టణం ఏడు వలయాలతో ఏర్పడి, కోట గోడలు కలిగి వుంది.
- * పోర్చుగీసు సందర్శకుడు పెయిజ్ ప్రకారం “ విజయ నగరరాజులు దుర్భేద్యమైన కోట గోడలు, గోపురాలతో “విజయనగర - పట్టణాన్ని నిర్మించినట్లు తెలిపాడు. ఇలాంటి పటిష్ట గోడలు, కోటలు మరెక్కడా లేవు.
- * పురావస్తు శాస్త్రవేత్తల అభిప్రాయం ప్రకారం, విజయనగర ” పట్టణం 4 భాగాలుగా విభజించబడింది.

విజయనగర పట్టణం 4 భాగాలు

- * 2వ దేవరాయులు “విజయనగరం” సైన్యంలో ముస్లిం పోరాట యోధులను నియమించి వారికి సూతన యుద్ధతంత్రాలు నేర్పించాడు.
- * ఆ కాలంలోనే విజయనగర రాజులు తమ సైన్యంలోనే తుపాకులు, ఫిరంగులు ప్రవేశపెట్టారు.
- * శ్రీకృష్ణ దేవరాయల కాలంలో విజయనగరాన్ని సందర్శించిన పోర్చుగీసు యాత్రికుడు డోమింగో పెయిజ్
- * విజయనగర రాజులు “అమరనాయక” లేదా నాయకర విధానాన్ని ప్రవేశపెట్టారు.
- * మొత్తం సైన్యాన్ని అనేక దశలుగా (విభాగాలు) విభజించారు.
- * ఒక్కో దశాన్ని (విభాగానికి) ఒక్కొక్క “నాయకుడు” నాయకత్వం వహించినాడు.

- * ఈ నాయకులను “అమరనాయకులుగా” పిలిచినారు.
- * ఈ అమరనాయకులు “అమరం” పైన ఆదాయం వసూలు చేసే బాధ్యతను కలిగివుంటారు.
- * “అమరం” అనగా నిర్ణీత ప్రాంతంపై రెవిన్యూ శిస్తు వసూలు చేసే అధికారం
- * అచారనాయకులు రెవిన్యూ వసూలుచేసే అధికారంతో పాటు పరిపాలన న్యాయపరమైన, అధికారులు, కూడా కల్గివుండేవారు.
- * అమరనాయకులు కొన్ని సందర్భాలలో మిక్కిలి శక్తివంతులై విజయనగర రాజులకు సవాలుగా విసిరేవారు. ఇటువంటి వారితో సాళువ నరసింహులు, (లేదా) నరస నాయకుడు ముఖ్యమైనవాడు.
- * విజయనగర రాజులు వ్యవసాయాభివృద్ధికి మిక్కిలి ప్రాధాన్యత ఇచ్చారు.
- * వ్యవసాయాభివృద్ధి కొరకు చెరువులు, కాలువలు వంటి నీటిపారుదల సౌకర్యాలను మెరుగుపరిచారు.
- * 1494లో వేయించిన “తిరుమల శాసనం” నీటిపారుదల సౌకర్యాల కల్పనలో దేవాలయాల పాత్ర తెలియచేయుచున్నది.
- * చంద్రగిరి శాసనాల ప్రకారం తిమ్మయ్య దండనాయకుడ వ్యవసాయాభివృద్ధి కొరకు 300 బంగారు నాణెలు చెల్లించారు.
నీటి పారుదల సౌకర్యాల అభివృద్ధికి దేవాలయాల పాత్ర గురించి తెలుపుతున్నా శాసనాలు, 1494-తిరుమలశాసనం, చంద్రగిరి శాసనం.
- * విజయనగర వ్యాపారంలో ఓడరేవులు ప్రముఖ పాత్ర పోషించారు.
- * ఈ ఓడరేవుల నిర్వాహణకు “అరబ్బులు, యూదులు, ఆర్మేనియా వ్యాపార వర్గాలు చూసుకున్నారు.
- * విజయనగర రాజులు ఆరేబియ నుంచి అశ్వాలు, తుపాకులను దిగుమతి చేసుకున్నారు.
- * విజయదశమి రోజున, సైనిక దళ ప్రదర్శన జరిగేది.
- * విజయనగర సామ్రాజ్యంలో గొప్ప పాలకుడు శ్రీ కృష్ణదేవరాయలు (1509-1529)
- * బహమనీ ‘సుల్తానులను’, ఒడిషాకు చెందిన గజపతులను ఓడించారు.
- * శ్రీకృష్ణదేవరాయలు పోర్చుగీసు వారితో స్నేహపూర్వకంగా మెలిగి తను సైన్యంతో కూడా పోర్చుగీసు వారిని చేర్చుకున్నారు.
- * వీరి కులంలో ప్రధాన పండుగ (విజయదశమి), ఆ రోజు సైనికదళ ప్రదర్శన జరిగేది.
- * ఆ రోజు అనేక మంది ప్రముఖులు, రాజుగారికి కానుకలు, కప్పం చెల్లించినారు.
- * ఈయన తిరుపతి, శ్రీశైలం, అహోబిలం సందర్శించారు. మరియు నిర్మాణానికి సహకరించారు.
- * అనేక దేవాలయాలలో ఇతని గౌరవార్థం “రాయగోపురం” అనే ఎత్తైన ఆలయ ముఖద్వారాలు ఏర్పాటు చేయబడ్డాయి.
- * “ఇతను హజరా రామలయాన్ని, పద్మమహల్, విరూపాక్ష ఆలయం మొదలైన ఆలయాలను నిర్మించారు.
- * ఈయన తెలుగు సాహిత్యానికి ఎనలేని సేవచేశారు.
- * ఈయన స్వయాన కవి
- * ఈయన ప్రముఖ రచన - “ఆముక్తమాల్యద”
- * ఆముక్తమాల్యద- లో అండాళ అనే తమిళ కవయిత్రి జీవితం వ్రాయబడింది.
- * (దేశ భాషలందు తెలుగులెన్న) అని పలికిన చక్రవర్తి - శ్రీ కృష్ణ దేవరాయలు.

- * ఆయన ఆస్థానంలో 8 మంది కవులు ఉండటంతో ఈ ఆస్థానాన్ని (అష్టదిగ్గజాలు) అంటారు.

అష్టదిగ్గజాలు :

NTR PADMA

1. అల్లసాని పెద్దన	N	-	నందితిమ్మన
2. తెనాలి రామకృష్ణుడు	T	-	తెనాలి రామకృష్ణుడు
3. ముక్క నంది తిమ్మన	R	-	రామరాజ భూషణుడు
4. పింగళి సూరన	P	-	పింగళి సూరన
5. రామరాజ భూషణుడు	A	-	అయ్యలరాజు రామచంద్రుడు
6. మాదయగారి మల్లన	D	-	ధూర్జటి
7. అయ్యల రాజు రామభద్రుడు	M	-	మాదయగారి మల్లన
8. ధూర్జటి	A	-	అల్లసాని పెద్దన్న

- * విజయనగర సామ్రాజ్య ప్రధాన శత్రు వంశాలు - బహమనీ రాజ్యాలు

- * బహమనీ రాజ్యాలు

1. అహ్మద్ నగర్	2. బీజపూర్
3. బీదర్	4. బీరర్
	5. గోల్కొండ

- * శ్రీ కృష్ణదేవరాయల అనంతరం అచ్యుత దేవరాయ, అళియ దేవరాయలు బహమనీ రాజ్యాల అంతర్గత విషయాలలో జోక్యం చేసుకొని విజయనగర సామ్రాజ్య ప్రాబల్యాన్ని పెంచారు.

- * విజయసాగర్ సామ్రాజ్యానికి, బహమనీ రాజ్యాలకు మిక్కిలి సారవంతమైన “రాయచూర్- అంతర్వది” కొరకు నిరంతరం యుద్ధాలు జరిగాయి.

- * ప్రారంభంలో విజయనగర సామ్రాజ్యం పైచేయి సాధించిన చివరికి 5 బహమనీ రాజ్యాలు ఏకమై 1565లో “రాక్షతతంగడి” వద్ద రామరాయలను ఓడించి విజయనగరం సామ్రాజ్యాన్ని సర్వ నాశనం చేశారు.

- * విజయనగరం సామ్రాజ్యం పతనానికి కారణమైన యుద్ధం “రాక్షత తంగడి” లేదా “తల్లికోట” కి

- * ఈ యుద్ధం తరువాత విజయనగర సామ్రాజ్య రాజధాని తిరుపతికి సమీపంలో చంద్రగిరికి తరలించబడింది.

- * విజయనగర సామ్రాజ్యాన్ని ప్రధానంగా 4 వంశాలు పరిపాలించాయి.

1. సంగమ (హరిహర, బుక్కరాయ)
2. సాళువ (నర్సింహరాయలు)
3. తుళువు (శ్రీ కృష్ణదేవరాయ)

- * వీరి కాలంలోని ప్రముఖ విగ్రహం. (లేపాక్షి - నందీశ్వరుని విగ్రహం)

విజయనగర రాజులు

1. విజయనగరం అనగా

1. విజయాల గుంట	2. విజయాల దిబ్బ
3. విజయాల ప్రదేశం	4. విజయాల నగరం

2. విజయనగరం ఏ నది ఒడ్డున వున్నది.

1. శరావతి	2. తుంగభద్ర
3. కృష్ణా	4. గోదావరి

3. శ్రీ కృష్ణదేవరాయలు ఆస్థానాన్ని సందర్శించిన విదేశీయాత్రికుడు
 1. అబ్దుల్ రాజక్
 2. న్యూనిజ్
 3. పెయిజ్
 4. మార్కోపోలో
4. ఏ రాజు విజయనగర సామ్రాజ్యంలో ముస్లింలను సైన్యంతో జాయిన్ చేసి వారికి యుద్ధ విద్యలను శిక్షణలోను ఇప్పించటం జరిగింది.
 1. దేవరాయ -2
 - 2) శ్రీకృష్ణ దేవరాయలు
 - 3) అచ్యుతరాయలు
 - 4) రామరాయలు
5. ఏ సం॥లో రక్కసి తంగడి యుద్ధం జరిగింది.
 1. 1535
 2. 1545
 3. 1555
 4. 1565
6. “అష్టదిగ్గజాలు”లో లేనివారిని గుర్తించండి.
 1. పెద్దన్న
 2. దూర్జటి
 3. మల్లన్న
 4. సన్నయ్య
7. అముక్తమాల్యద అనే గ్రంథాన్ని రచించింది ఎవరు?
 1. దేవరాయలు -1
 2. దేవరాయలు -2
 3. శ్రీకృష్ణ దేవరాయలు
 4. రామరాయలు
8. అచ్యుతరాయలు కాలంలో ఆస్థానాన్ని సందర్శించి విదేశీయాత్రికుడు.
 1. అబ్దుల్ రజిక్
 2. న్యూనిజ్
 3. పెయిజ్
 4. నికోలోకొంటి
9. బహుమనీ సుల్తాన్లు రాజధాని ఏది.
 1. ఢిల్లీ
 2. కలకత్తా
 3. గుల్బర్గా
 4. విజయనగరం
10. 1336 సం॥ విజయనగర సామ్రాజ్యాన్ని స్థాపించినది ఎవరు?
 - ఎ) శ్రీకృష్ణదేవరాయలు
 - బి) బుక్కరాయలు
 - సి) దేవరాయలు -2
 - డి) హరిహరరాయలు, బుక్కరాయలు
 - 1) ఎ, బి, సి
 - 2) డి మాత్రమే
 - 3) బి మాత్రమే
 - 4) సి, డి, ఎ
11. ముస్లిం పోరాట యోధులను నియమించి వారిచేత మనవారికి నూతన యుద్ధ తంత్రాలను నేర్పించటం ప్రారంభించింది ఎవరు? (2017)
 - ఎ) బుక్కరాయ-1
 - 2) దేవరాయ -2
 - 3) శ్రీకృష్ణదేవరాయలు
 - 4) అచ్యుత రాయలు
12. కృష్ణదేవరాయల ఆస్థానాన్ని సందర్శించిన పోర్చుగీసు యాత్రికుడు ఎవరు (2017)
 1. అబ్దుల్ రజాక్
 2. నికోలో కొంటి
 3. డోమంగ్ పీస్
 4. న్యూనిజ్
13. క్రింది వాటిని సరిగా జతపరుచుము.
 - 1) నికోలోకొంటె : ఎ) శ్రీ కృష్ణదేవరాయలు
 - 2) అబ్దుల్ రాజక్ : బి) అచ్యుతరాయలు
 - 3) పేయిజ్ : సి) దేవరాయలు -2
 - 4) న్యూనిజ్ : డి) దేవరాయలు -1

- 1) 1-సి, 2-డి, 3-ఎ, 4-బి 2) 1-డి, 2-సి, 3-ఎ, 4-బి
3) 1-బి, 2-సి, 3-ఎ, 4-డి 4) 1-సి, 2-డి, 3-ఎ, 4-బి

14. క్రింది వాటిని సరిగా జతపరుచుము.

- 1) నికోలో కొంటి : ఎ) 1443
2) అబ్దుల్ రజాక్ : బి) 1420
3) ఫెయిజ్ : సి) 1537
4) న్యూనిజ్ : డి) 1520
1) 1-ఎ, 2-సి, 3-డి, 4-బి 2) 1-బి, 2-ఎ, 3-డి, 4-సి
3) 1-డి, 2-సి, 3-ఎ, 4-బి 4) 1-సి, 2-డి, 3-ఎ, 4-బి

15. క్రింది వాటిని సరిగా జతపరుచుము.

- 1) హరిహరరాయ, బుక్కరాయ : ఎ) సాళువ
2) శ్రీకృష్ణదేవరాయలు : బి) సంగమ
3) అలియరామరాయలు : సి) తుళువ
4) నరసింహరాయలు : డి) అరవీటి
1) 1-సి, 2-బి, 3-ఎ, 4-డి 2) 1-బి, 2-సి, 3-డి, 4-ఎ
3) 1-ఎ, 2-డి, 3-సి, 4-డి 4) 1-బి, 2-డి, 3-సి, 4-ఎ

16. క్రింది వాటిని సరిగా జతపరుచుము.

- 1) 1336 : ఎ) తిరుమల శాసనం
2) 1565 : బి) శ్రీ కృష్ణ దేవరాయలు
3) 1494 : సి) తళ్ళికోట యుద్ధం
4) 1509-1529 : డి) విజయనగర సామ్రాజ్య స్థాపన
1) 1-డి, 2-బి, 3-ఎ, 4-సి 2) 1-డి, 2-సి, 3-ఎ, 4-బి
3) 1-సి, 2-డి, 3-బి, 4-ఎ 4) 1-డి, 2-సి, 3-బి, 4-ఎ

17. క్రింది వాటిని సరిగా జతపరుచుము.

- 1) ఇటలీ : ఎ) అబ్దుల్ రజాక్
2) పర్షియా : బి) న్యూనిజ్
3) పోర్చుగీస్ : సి) ఫెయిజ్
4) పోర్చుగీస్ : డి) నికోలోకొంటె
1) 1-సి, 2-డి, 3-ఎ, 4-బి 2) 1-డి, 2-ఎ, 3-బి, 4-సి
3) 1-ఎ, 2-డి, 3-బి, 4-సి 4) 1-బి, 2-సి, 3-ఎ, 4-డి

18. క్రింది వాటిని సరిగా జతపరుచుము.

- 1) ఆంధ్రరాజులు : ఎ) దుర్జయ
2) ఆంధ్రభోజులు : బి) రుద్రదేవుడు
3) ఓరుగల్లు పట్టణ నిర్మాత : సి) శ్రీ కృష్ణదేవరాయలు
4) కాకతీయ వంశ మూల పురుషుడు : డి) కాకతీయులు
1) 1-డి, 2-బి, 3-సి, 4-ఎ 2) 1-డి, 2-సి, 3-బి, 4-ఎ
3) 1-సి, 2-డి, 3-బి, 4-ఎ 4) 1-డి, 2-డి, 3-ఎ, 4-బి

14-మొగల్ సామ్రాజ్యం

బాబర్ :- మొగల్ సామ్రాజ్య స్థాపకులు, భారతదేశంలో తుపాకీ, మర ఫిరంగులను ప్రవేశపెట్టాడు.

హుమాయూన్ :- షేర్ ఖాన్ చేతిలో ఓటమి, ప్రమాదంలో మరణించాడు.

అక్బర్ :- వంశంలో సుప్రసిద్ధుడు - దీన్-ఇ-ఇలాహి స్థాపకుడు, ఫతేపూర్ సిక్రీ, ఇబాదత్ ఖాన్ నిర్మాణం.

జహంగీర్ :- న్యాయ సింహుడు, వ్యాపారం కొరకు బ్రిటిషు వారికి అనుమతి ఇచ్చారు.

షాజహాన్ :- స్వర్ణయుగం - ఎర్రకోట, తాజ్ మహల్, జామా మసీదు తదితర కట్టడాల నిర్మాత.

ఔరంగజేబు :- చివరి గొప్ప రాజు ఇతని కాలంలో శివాజి మరాఠ సామ్రాజ్య స్థాపన

1707లో ఈయన మరణంతో బ్రిటీష్ రాజ్యస్థాపన జరిగింది.

బాబర్ 13 సం॥ వయస్సులోనే చక్రవర్తి అయినాడు.

- * మొగలులు మధ్య ఆసియాలోని ఉజ్జైకిస్తాన్, మంగోలియ దేశాలకు చెందిన వారు.
- * మొగలు సామ్రాజ్య స్థాపకుడు బాబర్.
- * బాబర్ 1504లో కాబుల్ ను గెలుచుకున్నాడు.
- * 1526లో 1వ పానిపట్టు యుద్ధం నందు ఇబ్రహీంలోడిని ఓడించి ఢిల్లీ, ఆగ్రాలను ఆక్రమించుకున్నారు.
- * భారతదేశంలో తుపాకీ, మర ఫిరంగులను ప్రవేశపెట్టారు.

హుమాయూన్

- * హుమాయూన్ అనగా అదృష్టవంతుడు
- * షేర్ షా చేతిలో ఓటమితో ఇరాన్ కు ప్రవాసం వెళ్లాడు. అక్కడ సఫావిత్ సహాయం చేశాడు.

అక్బర్

1. పరమతసహనం
2. పరిపాలన దక్షిణ
3. సుల్తాన్ - ఎ - కుల్
4. దీన్-ఎ-ఇలాహి
5. మస్జిద్ దారి విధానం
6. రాజపుత్రులతో వివాహ సంబంధాలు

జహంగీర్

- * న్యాయ సింహుడు, వ్యాపారం కొరకు బ్రిటిషు వారికి అనుమతి ఇచ్చారు.

షాజహాన్ :-

- * ఎర్రకోట, భార్య ముంతాజ్ పేరిట తాజ్ మహల్ నిర్మాణం, స్వర్ణయుగం
- * శేష జీవితం జైలులో గడిపాడు
- * దక్కన్ తిరుగుబాట్లు మొదలయ్యాయి.

ఔరంగజేబు

- * అస్సాం నుండి అష్టనిస్థాన్ వరకు ఆక్రమణ

- * గురు తేజ్ బహదూర్, గోవిందసింగ్, శివాజిలు ఇతనికి వ్యతిరేకంగా తిరుగుబాటు చేశారు.
- * ఇతని కాలంలో శివాజీచే మరార సామ్రాజ్య స్థాపన .
- * 1685లో బీజాపూర్ ఆక్రమణ, 1687లో గోల్కొండ ఆక్రమణ.
- * 1707లో ఇతని మరణంతో భారతదేశంలో బ్రిటీష్ రాజ్యస్థాపన సులభమైనది.
- * చిత్తోడ్, సిసోడియ రాజపుత్రులు మొగలుల అధికారాన్ని గుర్తించలేదు.
- * జహంగీర్ తల్లి - అక్బర్ భార్య - అంబర్ కుమార్తె
- అంబర్ నూతన పేరు - జైపూర్
- * జహంగీర్ భార్య- షాజహాన్ తల్లి - జోధపూర్ యువరాణి
- * మన్సబ్దార్ అనగా సైనిక హోదా
- మున్సబ్ దార్ విధులు**
1. చక్రవర్తి భవనాన్ని కాపాడే బాధ్యతలు
 2. ఓ ప్రాంతాన్ని పరిపాలించే బాధ్యతలు
 3. దండయాత్రలు చేసే, మరియు తిరుగుబాట్లను అణిచివేసే బాధ్యతలు
 4. అశ్వీక దళాన్ని పోషించుట
- * మన్సబ్దారి విధానం విజయనగర సామ్రాజ్యపు “నాయంకర” విధానాన్ని పోలివుంటుంది.
- నాయంకర రాజులు**
1. తమ ప్రాంతాలను (జాగీర్లను) సొంతంగా పాలించారు.
 2. తమ ప్రాంతాలలో నివసించేవారు
 3. వంశపారపర్యం
- మన్సబ్ దారులు**
- 1) తమ ప్రాంతాలను పాలించే అధికారం లేదు.
 - 2) తమ ప్రాంతాలలో నివసించేవారు కాదు
 - 3) వంశపారపర్యం కాదు
- * అక్బర్ కాలంలో మన్సబ్దారుల ఆర్థిక పరిస్థితి బాగున్నది.
- * ఔరంగజేబు కాలంలో మన్సబ్దారుల సంఖ్యను ఎక్కువగా పెంచారు.
- * మొగలులు ప్రధాన ఆదాయ వనరు వ్యవసాయ ఉత్పత్తులపై వేసే పన్ను.
- * అక్బర్ ఆర్థిక మంత్రి - రాజ తోడర్మల్లు
- * ప్రతి ప్రాంతాన్ని సర్వే చేయించి, రెవెన్యూ బ్లాకులుగా విభజించారు.
- * మొఘలు రెవెన్యూ విధానాన్ని “జబ్తీ” అంటారు.
- * గుజరాత్, బెంగాల్‌లో జబ్తీ సాధ్యపడలేదు.
- * అక్బర్ విధానాలన్ని “అబుల్ ఫజల్” రాసిన “అక్బర్ నామా”లో కలవు.
- * అక్బర్ “సుల్త్ -ఇ-కుల్” - ప్రపంచ శాంతి భావనను ప్రతిపాదించాడు.
- * అక్బర్ విధానాలను జహంగీర్, షాజహానులు సమర్థించగా, ఔరంగజేబు వ్యతిరేకించారు.
- * ముస్లింలో గల 2 భిన్న వర్గాలు 1) సున్నీ 2) షియ
- * అక్బర్ ఇద్దరిని సమదృష్టితో చూడగా ఔరంగజేబు సున్నిలను ఆదరించి షియాలను అణిచివేశారు.
- * సామ్రాజ్యంలోని మన్సబ్దార్ల పరిస్థితులను వివరించిన అధికార పత్రం షాజహాన్ కాలంలో వెలువడింది.

- * షాజహాన్ కాలంలో మొత్తం మస్జిద్దారుల సంఖ్య -8000
- * వీరిలో సంపన్నులు 445 వీరి శాతం 5.6%
- * వీరి ఆదాయంలో ఉద్యోగులకు 61.5% జీతాలు చెల్లించేవారు.
- * మొగలులు చివరి కాలంలో హైదరాబాద్, అవధ్ లాంటి రాజ్యాలు ఏర్పడి 18వ శతాబ్దంలో స్వతంత్ర రాజ్యాలుగా అవతరించాయి.

బిట్స్

1. బాబర్ కు సంబంధించి సరికానిది.

ఎ) మొగలు సామ్రాజ్య స్థాపకుడు	బి) 1526 ఢిల్లీ ఆక్రమణ
సి) దక్షిణ ఆసియా ప్రాంతానికి చెందినవారుడి) తుపాకీ, మరఫిరంగులను ప్రవేశపెట్టారు	
2. షేర్ షా చేతిలో ఓటమి పాలైన మొగల్ రాజు హుమాయున్ ప్రవాసానికి వెళ్ళిన దేశం

ఎ) అఫ్ఘనిస్తాన్	బి) పాకిస్తాన్	సి) ఇరాక్	డి) ఇరాన్
-----------------	----------------	-----------	-----------
3. అక్బర్ కు సంబంధించి సరికాని అంశం.

ఎ) మస్జిద్దారి విధాన్	బి) జబ్బ్ విధానం	సి) సుల్తాన్-ఇ-కుల్
డి) రాజపుత్రులతో విరోధం		
4. షాజహాన్ నిర్మించినది .

ఎ) జామామసీదు	బి) తాజ్ మహల్	సి) ఎర్రకోట	డి) ఫత్ పూర్ సిక్రీ
--------------	---------------	-------------	---------------------
5. సువిశాల సామ్రాజ్యం ఎవరి కాలంలో ఏర్పాటైంది.

ఎ) బాబర్	బి) ఔరంగజేబ్	సి) షాజహాన్	డి) జహంగీర్
----------	--------------	-------------	-------------
6. ఔరంగజేబుకు సంబంధించి సరికాని అంశం.

ఎ) తేజ్ బహదూర్, గోవిందసింగ్ లతో వైరం
బి) శివాజి మరాఠ సామ్రాజ్యం స్థాపన
సి) బీజాపూర్, గోల్కొండ ఆక్రమణ
డి) పరమత సహనం
7. మొగలులు అధికారాన్ని గుర్తించని రాజపుత్రులు ()

ఎ) చిత్తోడ్, సిసోడియా	బి) అంబర్	సి) మైసూర్	డి) పైవన్నీ
-----------------------	-----------	------------	-------------
8. మస్జిద్దార్ అనగా ()

ఎ) రాజకీయ హోదా	బి) సైనిక హోదా	సి) పరిపాలన హోదా	డి) పైవన్నీ
----------------	----------------	------------------	-------------
9. మస్జిద్దారి విధానంతో పోలిక గల నాయకర విధానం ఏ సామ్రాజ్యంలో కలదు ()

ఎ) చోళ	బి) కాకతీయ	సి) విజయనగర	డి) మొగల్
--------	------------	-------------	-----------
10. తోడల్ మల్లుకు సంబంధించి సరికాని అంశం. ()

ఎ) భూముల సర్వే	బి) జబ్బ్ విధానం	సి) రక్షణ మంత్రి	డి) పై ఏవి కావు
----------------	------------------	------------------	-----------------
11. మొగలుల కాలంలో జబ్బ్ అమలు లేని ప్రాంతాలు ()

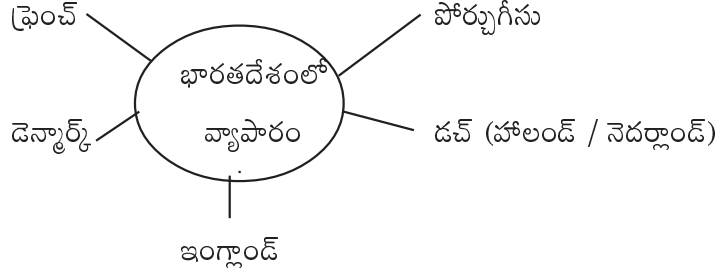
ఎ) దక్కన్	బి) గుజరాత్	సి) బెంగాల్	డి) బి మరియు సి
-----------	-------------	-------------	-----------------

12. అక్బర్ నామా రచయిత ()
 ఎ) తోడర్ మల్లు బి) ఆల్ బెరూని సి) అబ్దుల్ మాలిక్ డి) అబుల్ ఫజల్
13. ఈ క్రింది వారిలో భిన్నమైన వారు ()
 ఎ) అక్బర్ బి) ఔరంగజేబు సి) షాజహాన్ డి) జహంగీర్
14. మన్స్బదార్ల పరిస్థితిని వివరించిన అధికార పత్రం ఎవరి కాలంలో విడుదలైంది. ()
 ఎ) అక్బర్ బి) తోడర్ మల్లు సి) ఎ మరియు బి డి) షాజహాన్
15. మొగలులు చివరి కాలంలో ఏర్పాటైన స్వతంత్ర రాజ్యాలు ()
 ఎ) అవధ్ - గుజరాత్ బి) బెంగాల్ - అవధ్ సి) హైదరాబాద్-అవధ్ డి) పైవన్నీ
16. భారతదేశంలో వ్యాపారం చేయడానికి బ్రిటీష్ వారికి అనుమతి ఇచ్చిన మొగల్ చక్రవర్తి ()
 ఎ) ఔరంగజేబు బి) షాజహాన్ సి) జహంగీర్ డి) అక్బర్
17. 1707లో ఏ చక్రవర్తి మరణంతో భారతదేశంలో బ్రిటీష్ రాజ్యస్థాపన సులువైనది. ()
 ఎ) అక్బర్ బి) జహంగీర్ సి) షాజహాన్ డి) ఔరంగజేబ్
18. దక్కన్ లో తిరుగుబాట్లు ఎవరి కాలంలో ప్రారంభమైనవి ()
 ఎ) అక్బర్ బి) జహంగీర్ సి) షాజహాన్ డి) ఔరంగజేబు
19. గోల్కొండ బీజపూర్ రాజ్యాలను జయించిన మొగల్ చక్రవర్తి ఎవరు. (2017) ()
 1) అక్బరు 2) షాజహాన్
 3) ఔరంగజేబు 4) జహంగీర్
20. అక్బర్ నామా రచయిత ఎవరు (2015) ()
 1) అబుల్ ఫజల్ 2) బీర్బల్
 3) షేక్ ముబారక్ 4) అబ్దుల్ రహీం
21. జబ్బ్ అనగా (2016) ()
 1) సైనిక విధానం 2) విదేశాంగ విధానం
 3) రెవిన్యూ విధానం 4) పైవి ఏవి కావు
22. క్రింది వాటిని సరిగా జతపరుచుము ()
 1) బాబరు : ఎ) శేష జీవితం జైలులో గడిపాడు
 2) హుమాయున్ : బి) తుపాకులు, మర ఫిరంగులను ప్రవేశపెట్టాడు.
 3) అక్బరు : సి) సఫావిత్
 4) షాజహాన్ : డి) 13 సం॥ వయస్సుకి చక్రవర్తి అయ్యాడు.
 1) 1-బి, 2-సి, 3-డి, 4-ఎ 2) 1-ఎ, 2-డి, 3-సి, 4-బి
 3) 1-బి, 2-డి, 3-సి, 4-ఎ 4) 1-సి, 2-డి, 3-ఎ, 4-బి
23. కాల పరిణామ క్రమంలో మొగలు చక్రవర్తులను అమర్చండి. ()
 ఎ) 1. అక్బరు బి) 1. హుమాయూన్ సి) 1. బాబర్ డి) 1. ఔరంగజేబు
 2. హుమాయున్ 2. అక్బరు 2. హుమాయున్ 2. షాజహాన్
 3. బాబర్ 3. బహంగీర్ 3. అక్బరు 3. అక్బరు

4. జహంగీర్ 4. షాజహాన్ 4. జహంగీర్ 4. జహంగీర్
5. షాజహాన్ 5. ఔరంగజేబు 5. షాజహాన్ 5. హుమాయున్
6. ఔరంగజేబు 6. బాబర్ 6. ఔరంగజేబు 6. బాబర్
- 1) డి సరైనది 2) సి సరైనది 3) బి సరైనది 4) ఎ సరైనది
24. క్రింది వానిలో సరికానిది గుర్తించుము. ()
ఎ) మొగలలు రెవిన్యూ విధానం - జబ్బ్
బి) అక్బరు విధానాలను తోడర్మల్ అనే గ్రంథంలో రాశాడు
సి) మొగలలు సైనిక విధానాన్ని - ముస్సబ్ దారీ
డి) శివాజీ అక్బరు కాలంలో తిరుగుబాటు చేశాడు.
1) ఎ మరియు సి 2) బి మరియు డి 3) ఎ మరియు డి 4) సి మరియు డి
25. క్రింది వానిలో సరియైన దానిని గుర్తించుము. ()
ఎ) సుల్తాన్ - ఇ-కుల్త్ - అమలు పరుచటంలో రాజ తోడర్మల్ సహాయ పడ్డాడు.
బి) సుల్తాన్-ఇ-కుల్త్ - అమలు పరుచటంలో - అబుల్ ఫజల్ సంగమ పడ్డాడు.
సి) ఔరంగజేబు - సున్నీ వర్గాన్ని అభిమానించాడు.
డి) ఔరంగజేబు - షియ వర్గాన్ని అభిమానించాడు.
1) ఎ మరియు డి 2) బి మరియు సి 3) ఎ మరియు డి 4) బి మరియు డి
26. క్రింది వానిలో సరికాని జత ఏది. ()
1) బాబర్ : మొగలు సామ్రాజ్య స్థాపన
2) మొదటి పానిపట్టు : 1526 సం॥ జరిగింది.
3) ఔరంగజేబు : 1707 సం॥లో మరణించాడు.
4) హుమాయున్ : షేర్ ఖాన్ ఓడించి అధికారం లోకి వచ్చాడు.
1) 2వది 2) 3వది 3) 4వది 4) 1వది

15. భారతదేశంలో బ్రిటీష్ సామ్రాజ్య స్థాపన

- * 1600 సం॥లో ఈస్ట్ ఇండియా కంపెనీ రాయల్ ఛార్టర్ ద్వారా భారతదేశంలో వ్యాపారం చేయడానికి గుర్తింపుపత్రం కల్పించింది - 1వ ఎలిజబెత్ రాణి
- * భారతదేశానికి సముద్రమార్గాన్ని పోర్చుగీసు నావికుడైన “వాస్కోడిగామ” 1498లో కనుగొన్నారు.
- * వాస్కోడిగామ కేరళలోని కాళికట్ ప్రాంతాన్ని చేరుకున్నప్పుడు అప్పటి రాజు - జామోరిన్
- * కాళికట్ ప్రస్తుత పేరు “కోజికోడ్”
- * హిందూ మహాసముద్రంపై సముద్రరాజ్యాన్ని ఏర్పాటు చేసినవారు “పోర్చుగీసు”
- * భారతదేశం సుగంధద్రవ్యాలకు, పత్తికి, నీలిమందు వ్యాపారానికి ప్రసిద్ధి.
- * భారతదేశంతో వ్యాపారం చేయడం కోసం పోర్చుగీసు, డచ్, ఫ్రెంచ్, డెన్మార్క్, ఇంగ్లాండ్ పోటీపడగా ఇది ఇంగ్లాండ్, ఫ్రెంచ్ మధ్య 3 యుద్ధాలకు దారితీసి చివరకు ఇంగ్లాండ్ ఫ్రెంచ్పై విజయంతో భారతదేశంలో వ్యాపారం సుస్థిరం చేసుకుంది.
- * 1764లో ఆర్కాట్ (ఉత్తర తమిళనాడు) పాలకుడు “అన్నరుద్దీన్ ఖాన్” ఫ్రెంచ్ చేతిలో పరాజయం పొందాడు.
- * తర్వాత కాలంలో ఆర్కాట్ వీరునిగా ప్రసిద్ధి చెందినవాడు “రాబర్ట్ క్లైవ్”

- * వ్యాపారంలో లాభాలను పెంచుకోవడానికి భారత రాజకీయ వ్యవహారాలలో జోక్యం చేసుకున్నారు.
- * ఫ్రెంచ్ వారు దక్కన్ వ్యవహారంలో జోక్యం చేసుకొని ముజఫర్ జంగ్ ను దక్కన్ నవాబు చేసినందుకు ఫ్రెంచి గవర్నర్ “డూప్లే”కు బహుమానంగా పొందిచ్చేరి వద్ద కొంత భూభాగాన్ని మచిలీపట్నాన్ని “ముజఫర్ జంగ్” ఇచ్చాడు.
- * మద్రాసు నగరం యొక్క తైలవర్ణం 1867లో గీసినది. విలియం - సింప్సన్
- * భారతదేశంలో బ్రిటీష్ రాజ్యస్థాపనకు నాంది పలికిన యుద్ధం. “ప్లాసీ యుద్ధం”
- * ప్లాసీయుద్ధం 1757లో బ్రిటీష్ వారు రాబర్ట్ క్లైవ్ నాయకత్వంలో బెంగాల్ నవాబు “సిరాజుద్దౌలా” ను ఓడించారు.
- * 1764లో బక్సారు యుద్ధంలో కూడా బ్రిటీష్ వారు గెలవటంతో 2వ షా ఆలం బ్రిటీష్ వారితో అలహాబాద్ సంధి చేసుకొని బీహార్, బెంగాల్, ఒడిశా దివాని అధికారం పొందారు. (పన్నులు వసూలు చేసుకుంటుంది - దివాని అధికారం)

- * అలహాబాద్ సంది “క్లైవ్ నాయకత్వంలోని బ్రిటీష్ వారికి, 2వ షాఆలం, ఘజా ఉద్దోలా మధ్య జరిగింది.
- * 1765-68 మధ్య కాలంలో ఉత్తర సర్కారులను హైదరాబాదు నిజాం బ్రిటీష్ వారికి అప్పగించారు.
- * శ్రీకాకుళం, విజయనగరం, విశాఖపట్నం, తూర్పు, పశ్చిమ గోదావరి, కృష్ణా, గుంటూరు, ప్రకాశం జిల్లాలను ఉత్తర సర్కారులు అంటారు.
- * బ్రిటీష్ వారి యొక్క సైన్య సహకార పద్ధతికి హైదరాబాద్ నవాబు ఒప్పుకోవటంతో ప్రతిఫలంగా నిజాం నవాబు ఉత్తర సర్కారులను బ్రిటీష్ వారికి ఇచ్చారు.
- * వెల్లస్లీ యొక్క “సైన్య సహకార పద్ధతి”కి ఒప్పుకున్న తొలి స్వదేశీరాజు “నిజాం నవాబు”
- * సైన్య సహకార పద్ధతికి ఒప్పుకున్న స్వదేశీ రాజుల సంరక్షణ బాధ్యత బ్రిటీషు వారిది. దీనికి ప్రతిఫలంగా బ్రిటీష్ వారికి కొన్ని ప్రాంతాలు ఇవ్వవలసి వచ్చేది.
- * స్వదేశీ రాజ్య పాలనను పర్యవేక్షించుటకు బ్రిటీషువారు “రెసిడెంట్” అనే అధికారిని నియమించేవారు.
- * బ్రిటీషు వారికి వ్యతిరేకంగా మైసూరు ప్రాంతానికి చెందిన హైదర్ అలీ, టిప్పు సుల్తాన్ మహారాష్ట్రకు చెందిన మహాదీజీ సింధియా, నానఘడ్పవీసు పోరాడారు.
- * భారతదేశంలో బ్రిటీషు రాజ్యపాలనకు, దీనిని సుస్థిరపరచుటకు దోహదం చేసిన అధికారులు-రాబర్ట్ క్లైవ్, వారన్ హేస్టింగ్స్, వెల్లస్లీ, డల్హౌసీ

1857 తిరుగుబాటు కారణాలు

- రాజకీయ కారణాలు :-** సైన్య సహకార పద్ధతి (1798), రాజ్య సంక్రమణ పద్ధతి
- సాంఘిక కారణాలు :-** సతీసహగమన నిషేధం (1829), స్త్రీ శిశు హత్య నిషేధం, వితంతు పునర్వివాహ చట్టం (1856)
- ఆర్థిక కారణాలు :-** రైతాంగం , గ్రామీణ, చేతివృత్తుల వారి పతనం
- సైనిక కారణాలు :-** భారత సైన్యంపై బ్రిటీష్ వివక్ష
- తక్షణ కారణం :-** ఎన్ ఫీల్డ్ తూటాలు
- * మార్చి 29-1857న భారత్ పూర్ లో మంగళ పాండే బ్రిటీషు అధికారి బాక్ హతమార్చటంతో
 - * ఈ తిరుగుబాటు 10-5-1857న మీరట్ ప్రాంతంలోని భారతీయ సైనికులు బ్రిటీషు వారిని హతమార్చటంతో దేశవ్యాప్తంగా ప్రారంభమయ్యేను.
 - * ఈ తిరుగుబాటు దారులు 11-5-1857న ఢిల్లీ చేరుకొని మొగల్ చక్రవర్తి “బహదూర్ షా జాఫర్”ను భారతీయ చక్రవర్తిగా ప్రకటించారు.
 - * ఈ సందర్భముగా తిరుగుబాటుదారులు “ఆంగ్లేయులను పారద్రోలండి, మొగలుల పాలనను తిరిగి తెండి” అని పిలుపునిచ్చేను.

* ఈ తిరుగుబాటు అనతికాలంలోనే ఆలీఘర్, మోయిన్‌పూరి, బులంద్‌షహర్, అట్టక్, మధుర ప్రాంతాలలో వ్యాపించింది.

* **1857 తిరుగుబాటు వైఫల్యానికి కారణాలు**

1. కేంద్రీకృత నాయకత్వం లోపించుట
2. సమాచార వ్యవస్థ లోపం
3. కొన్ని ప్రాంతాలకు పరిమితం
4. అన్నీ వర్గాల వారు పాల్గొనకపోవడం
5. భారత సైన్యం సంప్రదాయక ఆయుధాలు వాడటం
6. చాలా వర్గాల వారు బ్రిటీష్ వారికి సహకారం.

* **1857 తిరుగుబాటులో ప్రధాన పాత్ర పోషించినవారు**

1. 2వ బహదూర్‌షా - మొగల్ చక్రవర్తి
2. రూస్సీలక్ష్మీబాయ్ (మణిక్‌గఢ్) - రూస్సీ
3. నానాసాహెబ్ - కాన్పూర్
4. తాంతీయతోపే - నానాసాహెబ్ అనుచరుడు
5. బేగం హజ్రత్ మహల్ - లక్నో / అవధ్
6. కున్వర్‌సింగ్ - జగదీష్‌పూర్ / అరా

* 1857 తిరుగుబాటును “భారతదేశ ప్రథమ స్వాతంత్ర్య సంగ్రామం”గా పేర్కొంది. వి.డి. సావర్కర్.

* 1857 తిరుగుబాటులో పాల్గొన్న బ్రిటీష్ సైన్యం - 45,000

భారత సైన్యం - 2 లక్షల 32 వేలు

* మొగల్ చక్రవర్తి బహదూర్‌షా జాఫర్ రంగూన్‌లో చనిపోవటంతో భారతదేశంలో మొగల్ సామ్రాజ్యం అంతమైంది.

* బహదూర్ షా జాఫర్‌ను అరెస్టు చేసిన ఆంగ్ల అధికారి “కెప్టెన్ హడ్సన్”

* **1857 తిరుగుబాటు ఫలితం**

* 1858 భారత ప్రభుత్వ చట్టం 1858 నవంబర్ 1 నుండి అమలులోకి వచ్చింది.

* దీని ప్రకారం భారతదేశంలో ఈస్ట్ ఇండియా కంపెనీ పాలన అంతమై భారతదేశం బ్రిటీష్ సామ్రాజ్యంలో, భాగంగా, భారతదేశం మహారాణి పేరుపై పరిపాలించబడుతుంది.

* భారతదేశ పాలనకొరకు 15 మంది సభ్యులకు ఇండియా కౌన్సిల్ ఏర్పాటు దీనిని సెక్రటరీ ఆఫ్ స్టేట్స్ నాయకత్వం వహిస్తారు.

* భారత పాలన బాధ్యతను బ్రిటీష్ పార్లమెంట్ స్వీకరించింది.

- * ఆ కమిటీ భారత వ్యవహారాల మంత్రికి బాధ్యత వహిస్తుంది.
- * భారతీయ మత, సాంఘిక, విషయాలలో జోక్యం చేసుకోమని బ్రిటీష్ రాణి “విక్టోరియా” ప్రకటించారు.
- * దీనినే విక్టోరియా మహారాణి ప్రకటన అంటారు.
- * గవర్నర్ జనరల్‌ను “వైస్రాయ్” గా మార్చారు.
- * భారతదేశపు చివరి గవర్నర్ జనరల్ మరియు తొలి వైస్రాయ్ “కానింగ్”

బిట్స్

1. 1600 సం॥లో రాయల్ ఛార్టర్‌ను ప్రకటించిన వారు ()
ఎ) విక్టోరియా బి) ఎలిజబెత్ సి) ఉమన్ డి) పై వారెవరు కాదు
2. భారతదేశంలో బ్రిటీష్ ఈస్ట్ ఇండియా కంపెనీ స్థాపన ()
ఎ) 1600 బి) 1601 సి) 1602 డి) 1603
3. వాస్కోడిగామకు సంబంధించి సరికాని అంశం ()
ఎ) పోర్చుగీసు నావికుడు బి) 1498 సి) కేరళ చేరిక డి) 1496
4. హిందు మహాసముద్రంపై సముద్ర రాజ్యాన్ని ఏర్పాటు చేసిన యూరోపియన్ దేశం ()
ఎ) డచ్ బి) పోర్చుగీస్ సి) ఫ్రెంచ్ డి) బ్రిటీష్
5. భారతదేశ వ్యాపారంలో ప్రముఖ పాత్ర పోషించని వస్తువులు ()
ఎ) సుగంధ ద్రవ్యాలు బి) పత్తి సి) నీలిమందు డి) పై ఏవీకావు
6. ఆర్కాట్ ప్రాంతం అనగా ()
ఎ) మధ్య తమిళనాడు బి) దక్షిణ తమిళనాడు సి) ఉత్తర తమిళనాడు డి) పై వన్నీ
7. ఆర్కాటు వీరుడిగా ప్రసిద్ధి చెందిన బ్రిటీషు అధికారి ()
ఎ) హార్డన్ బి) వెల్లెస్లీ సి) డల్హౌసీ డి) క్లైవ్
8. ముజిఫర్ జంగ్ నుండి బహుమానం అందుకున్న డూప్లే ఏ దేశ అధికారి ()
ఎ) బ్రిటీష్ బి) డచ్ సి) ఫ్రెంచ్ డి) పోర్చుగీసు
9. భారతదేశంలో బ్రిటీష్ రాజ్య స్థాపనకు నాంది పలికిన ప్లాసీ యుద్ధం జరిగిన సంవత్సరం ()
ఎ) 1857 బి) 1847 సి) 1747 డి) 1757
10. భారతదేశంలో బ్రిటీష్ వారికి దివాని అధికారం ఇచ్చిన సంధి ()
ఎ) అహ్మదాబాద్ బి) అలహాబాద్ సి) షాజహానాబాద్ డి) జహంగీర్‌బాద్
11. ఉత్తర సర్కారులో లేని జిల్లా ()
ఎ) గుంటూరు బి) కృష్ణా సి) కర్నూలు డి) శ్రీకాకుళం
12. సైన్య సహకార పద్ధతికి ఒప్పుకున్న తొలి స్వదేశీ రాజు ()
ఎ) రుహీందేవరాజు బి) లక్నోనవాబు సి) మరాఠ రాజు డి) నిజాం నవాబు

13. భారతదేశంలో బ్రిటీషు పాలనలో సుస్థిరం చేసిన అధికారులు లేని వారు ()
 ఎ) వెల్లస్లీ బి) బెంటింగ్ సి) క్లైవ్ డి) హేస్టింగ్స్
14. మంగళపాండ్ ఏ ప్రాంతానికి చెందినవాడు ()
 ఎ) బర్పూర్ బి) ఉదంపూర్ సి) బారక్పూర్ డి) మీరట్
15. రంగూన్‌లో చనిపోయిన చివరి మొగల్ చక్రవర్తి ()
 ఎ) 2వ షా ఆలం బి) 3వ షా ఆలం సి) బహదూర్‌షా డి) 4వ షా ఆలం
16. ఆంగ్లేయులను ప్రాలదోలండి - మొగలుల పాలన తిరిగితెండి అని పిలుపునిచ్చిన సందర్భం ()
 ఎ) ప్లాసీయుద్ధం బి) బక్సర్ యుద్ధం సి) భారత ప్రథమ స్వాతంత్ర్య సంగ్రామం
 డి) పైవన్నీ
17. క్రింది వానిలో సరికాని జత ()
 ఎ) నానాసాహెబ్ - కాన్పూర్ బి) హజ్రత్ మహల్ - లక్నో
 సి) మణిక్గర్జి - ఝాన్సీ డి) తాంతీమతోపే - అవధ్
18. 1857 తిరుగుబాటును ప్రథమ స్వాతంత్ర్య సంగ్రామంగా పేర్కొంది ()
 ఎ) వి.డి సావర్కర్ బి) జి.డి. సావర్కర్ సి) యన్.డి. సావర్కర్ డి) పైవారందరు
19. భారతదేశంలో కంపెనీ పాలన అంతమైన సంవత్సరం ()
 ఎ) 1857 బి) 1858 సి) 1859 డి) 1947
20. కానింగ్ కు సంబంధించి సరికాని అంశం. ()
 ఎ) మొదటి గవర్నర్ జనరల్ బి) చివరి గవర్నర్ జనరల్
 సి) మొదటి వైస్రాయ్ డి) పైవేమీ కాదు.
21. క్రింది వానిలో సరియైన వాక్యం గుర్తించుము. ()
 ఎ) ప్లాసీ యుద్ధం సమయంలో బెంగాలు నవాబు - సిరాజుద్దౌలా
 బి) ప్లాసీ యుద్ధం అనేది 1758 సం॥లో జరిగింది.
 సి) ప్లాసీ యుద్ధం సమయంలో బెంగాలు నవాబు - ముజఫర్‌జంగ్
 డి) ప్లాసీ యుద్ధం అనేది 1757 సం॥లో జరిగింది.
 1) బి మరియు సి 2) ఎ మరియు డి 3) డి మరియు సి డి) బి మరియు డి
22. క్రింది వానిలో సరికాని వాక్యం గుర్తించుము. ()
 ఎ) మద్రాసు నగరం యొక్క తైలవర్ణం 1867 సం॥ గీయటం జరిగింది.
 బి) మద్రాసు నగరం యొక్క తైలవర్ణం గీసినది - విలియం జోన్స్
 సి) మద్రాసు నగరం యొక్క తైలవర్ణం గీసినది - విలియం సింప్సన్
 డి) మద్రాసు నగరం యొక్క తైలవర్ణం 1877 సం॥ గీయటం జరిగింది.
 1) ఎ మరియు డి 2) ఎ మరియు సి 3) సి మరియు డి 4) బి మరియు డి

23. క్రింది ఇచ్చిన వాటిలో 1857 తిరుగుబాటు వైఫల్యానికి కారణం కానిది ఏది? ()

ఎ) కేంద్రీకృత నాయకత్వం లోపించుట

బి) భారతసైన్యం సంప్రదాయక ఆయుధాలు వాడటం

సి) అన్నీ వర్గాలు వారు పాల్గొనటం జరిగింది.

డి) సమాచార వ్యవస్థ లోపం

1) సి మాత్రమే

2) డి మాత్రమే

3) ఎ మాత్రమే

4) బి మాత్రమే

24. క్రింది వాటిని సరిగా జతపరుచుము. ()

1. కున్వర్ సింగ్

()

ఎ) లక్నో

2. నానాసాహేబ్

()

బి) జగదీష్‌పూర్

3. హజ్రత్ మహల్

()

సి) నానాసాహేబ్ అనుచరుడు

4. తాంతీయ తోపే

()

డి) కాన్పూర్

1) 1-డి, 2-సి, 3-ఎ, 4-బి

2) 1-బి, 2-డి, 3-ఎ, 4-సి

3) 1-సి, 2-ఎ, 3-డి, 4-బి

4) 1-ఎ, 2-డి, 3-సి, 4-బి

25. 1857 సిపాయిల తిరుగుబాటు ఫలితాలకు సంబంధించినది. ()

ఎ) ఈస్ట్ ఇండియా కంపెనీ పాలన అంతమైంది.

బి) భారతదేశ పాలన బాధ్యతను బ్రిటిష్ పార్లమెంట్ స్వీకరించింది.

సి) ఈ తిరుగుబాటు ఫలితంగా “వైస్రాయ్” ను గవర్నర్ జనరల్‌గా మార్చారు.

డి) 1858 భారత ప్రభుత్వ చట్టం 1858 నవంబరు 1 నుండి అమలులోకి వచ్చింది.

1) సి

2) డి

3) బి

4) ఎ

26. క్రింది వానిలో సరియైన వాక్యం గుర్తించుము. ()

ఎ) 1857 సం॥ మే 10 సిపాయిలు తిరుగుబాటు మీరట్ నుంచి ప్రారంభమైంది.

బి) ఈస్ట్ ఇండియా కంపెనీ ప్రధాన కార్యాలయం - లండన్‌లో వుంది.

సి) 1764 సం॥ బాక్స్‌ర్ యుద్ధం జరిగింది.

డి) సిపాయి తిరుగుబాటు దారులు 11-5-1857న ఢిల్లీ చేరుకుని మొగల్ చక్రవర్తి “బహదూర్ షా జాఫర్” ను భారతీయ చక్రవర్తిగా ప్రకటించారు.

1) ఎ, సి, డి

2) బి, ఎ, డి

3) ఎ, బి, సి, డి

4) బి మరియు సి

27. క్రింది వానిలో సరికాని వాక్యం గుర్తించుము. (ఉత్తర సర్కారులుకు సంబంధించి)

ఎ) గుంటూరు - విశాఖపట్నం

బి) ప్రకాశం - శ్రీకాకుళం

సి) కృష్ణా - విజయనగరం

డి) నెల్లూరు - చిత్తూరు

1) బి మాత్రమే

2) సి మాత్రమే

3) డి మాత్రమే

4) ఎ మాత్రమే

21. దైవ సంబంధ భక్తి మార్గాలు

- * అత్యంత ప్రభావంతమైన భారతీయ తత్వవేత్తలలో ఒకరైన శంకరాచార్యులు క్రీ.శ 8వ శతాబ్దంలో కేరళలో జన్మించారు.
- * శంకరాచార్యులు ఆద్వైత సిద్ధాంతాన్ని బోధించాడు.
- * రామానుజాచార్యులు విశిష్టాద్వైత సిద్ధాంతాన్ని బోధించారు.
- * రామానుజాచార్యులు 11వ శతాబ్దంలో దక్షిణ భారతదేశంలో పుట్టారు.
- * రామానుజాచార్యులు మీద ఆళ్వారుల ప్రభావం గాఢంగా పడింది.
- * రామానుజాచార్యులు ముక్తికి విష్ణువు మీద గాఢమయిన భక్తి ఉత్తమ సాధనమని విశ్వసించారు.
- * వీరశైవ ఉద్యమ ఆరంభకులు బసవన్న
- * వీరశైవ ఉద్యమం 12వ శతాబ్దంలో మొదలయింది.
- * ఈ ఉద్యమం కర్ణాటకలో మొదలయింది.
- * బసవన్న సహచరులు అల్లమ ప్రభువు, అక్క మహాదేవి.
- * వీరశైవులు కులాన్ని గురించి, స్త్రీల పట్ల వివక్షను గురించి శాస్త్రాల్లో ఉన్న భావనలను వాళ్ళు వ్యతిరేకించారు.
- * 13వ శతాబ్దం నుంచి 17వ శతాబ్ది వరకు మహారాష్ట్రలో చాలా మంది భక్తకవులు వర్ధిల్లారు.
- * మహారాష్ట్ర భక్తకవులలో ముఖ్యులు జ్ఞానేశ్వర్, నామదేవ్, ఏకనాథ్, తుకారాం, నక్కుబాయి, చోఖామేకుడి కుటుంబం.
- * మహారాష్ట్రలో “అంటరాని” మహర్ కులస్థుడు చోఖామేకుడి కుటుంబం.
- * మహారాష్ట్రలోని సాంప్రదాయం ప్రకారం విరలుడు/విష్ణువు సమస్త జనుల హృదయాల్లో నివసించే ఇష్టదైవం.
- * “తోటివాళ్ళను అణుకువగా సేవచేస్తూ ‘ఇతరుల బాధను పంచుకోవడంలో భక్తి ఉందని నొక్కి చెప్పడం వల్ల ఒక మానవతాభావం వెలువడింది”. పై మాటలను మహారాష్ట్ర భక్త కవులు చెప్పారు.
- * నర్సి మెహతా “ఇతరుల బాధను అర్ధంచేసుకొనే వాళ్ళే వైష్ణవులు” అన్నారు.
- * నర్సి మెహతా ప్రఖ్యాత గుజరాతు భక్తుడు
- * నాథపంథీలు, సిద్ధాచారులు, యోగులు ప్రపంచాన్ని వదిలేయమంటారు.
- * పై వారు నిరాకర పరమ సత్యాన్ని ధ్యానించడంలోను, దానితో ఐక్యం కావడంలోను ముక్తికి మార్గం ఉందంటారు.
- * ఈ బృందాల వారి బోధనలు ముఖ్యంగా “నిన్ను” కులాల వారిలో వ్యాపించాయి.
- * భక్త సాధువులకూ, సంఘీలకూ మధ్య చాలా విషయాలలో సారూప్యత ఉండేది.
- * ఇస్లాం వారు దేవుడి మీద ప్రేమ, భక్తి, సమస్త మానవుల మీద దయ, కరుణ ఉండాలని నొక్కి చెప్పారు.
- * ఏకేశ్వరోపాసనను కచ్చితంగా పాటించాలని, అంటే ఒకే దేవుడికి విధేయులయి ఉండాలని ఇస్లాం ప్రభోధించింది.
- * ముస్లిం పండితులు ‘షరీయత్’ అనే పవిత్ర న్యాయాన్ని రూపొందించారు.
- * ఘజనీ, రూమీ, సాదీ మధ్య ఆసియా ప్రాంతపు గొప్ప సూఫీలు.
- * నాథపంథీయులు, సిద్ధులు, యోగుల మాదిరిగానే సూఫీలు కూడా, ప్రపంచాన్ని వేరే విధంగా చూడటానికి హృదయానికి శిక్షణ ఇవ్వవచ్చునని విశ్వసించారు.
- * జిక్ - అనగా ఒక నామాన్ని గాని, సూత్రాన్ని గాని జపించడం.
- * ప్రపంచాన్ని వేరే విధంగా చూడటానికి హృదయానికి శిక్షణ ఇవ్వటాన్ని “జిక్” అంటారు.

- * సూఫీ గురువుల పరంపరను “సిల్సిలా” అంటారు.
- * 11వ శతాబ్దంలో తర్వాత మధ్య ఆసియా నుంచి వచ్చిన చాలా మంది సూఫీలు హిందుస్థాన్‌లో స్థిరపడ్డారు.
- * సూఫీ గురువులు తమ “ఖాన్‌కాహ్‌లలో” (ధర్మశాలల్లో) సమావేశాలు జరిపేవారు.
- * సూఫీ గురువుల దగ్గరకు సాధారణ ప్రజలు వచ్చి తమ లౌకిక సమస్యలను పరిష్కరించుకోవడానికి సాధువుల దీవెనలను కోరేవారు.
- * సూఫీ సాధువుల గోరీలు (సమాధి : దర్గా)
- * 13వ శతాబ్దం తర్వాత ఉత్తర భారతదేశంలో భక్తి ఉద్యమపు కొత్త తరంగం పైకి లేచింది.
- * ఇస్లామ్, హిందూమతం, సూఫీతత్వం, ఇతర భక్తి శాఖలవారు, నాథపంథీలు, సిద్ధులు, యోగులు- ఒకరివల్ల ఒకరు ప్రభావితమయ్యారు.
- * పోతన ప్రసిద్ధమయిన మహాభాగవతాన్ని రచించారు.
- * పోతనను సహజకవి అంటారు.
- * పోతన వరంగల్లు దగ్గరున్న బమ్మెర గ్రామంలో నివసించారు.
- * తాళ్ళపాక అన్నమాచార్య ఆంధ్రప్రదేశ్‌కి చెందిన వాగ్గేయకారుడు.
- * అన్నమాచార్యులు పదకవితా పితామహుడు.
- * అన్నమయ్య శ్రీ వెంకటేశ్వర స్వామిపై 32 వేల కీర్తనలు రాశారు.
- * ఆ కాలంలో ‘అంటరానితనం’ వంటి సాంఘిక దురాచారాలను వ్యతిరేకించిన వారిలో అన్నమయ్య మొదటివాడు.
- * “బ్రహ్మమొక్కటే పరబ్రహ్మమొక్కటే” అనే పాటను అన్నమయ్య రాశారు.
- * తూర్పు భారతదేశంలో వైష్ణవ సాధువులు కలరు.
- * చైతన్య మహాప్రభు కృష్ణుని పూజించి “హరేకృష్ణ” మంత్రాన్ని బహుళ ప్రచారంలోకి తెచ్చాడు.
- * 17వ శతాబ్దానికి చెందినవారు భక్త రామదాసు
- * వాగ్గేయ కారుడు అనగా స్వయంగా రచించి గానం చేసే వ్యక్తులు.
- * అన్నమయ్య మరియు కంచర్ల గోపన్న తెలుగు భాషలో ప్రముఖ వాగ్గేయకారులు.
- * రామదాసు భద్రాచలంలో గల ప్రసిద్ధి చెందిన శిథిలమైన శ్రీరాముని దేవాలయాన్ని పునరుద్ధరించారు.
- * కంచర్ల గోపన్న దాశరథి శతకం రచించి 108 పద్యాలను శ్రీరామునికి అంకితం చేశాడు.
- * తులసీదాసు “రామచరిత మానస” కావ్యాన్ని రచించారు.
- * “రామచరిత మానస” కావ్యాన్ని “అవధి” భాషలో రచించారు.
- * శంకరదేవుడు విష్ణుభక్తిని ఉద్ఘాటిస్తూ అస్సామీ భాషలో కావ్యాలు, నాటకాలు రాశాడు.
- * శంకరదేవుడు “నామ్‌ఘర్” అనే పేరుతో భగవన్నామ జపధ్యానాలకోసం మందిరాలను ఏర్పాటు చేసే సంప్రదాయాన్ని నెలకొల్పారు.
- * మీరాబాయి రాజపుత్రస్త్రీ, మేవారు రాజకుటుంబం వారి కోడలు 16వ శతాబ్దంలో జీవించారు.
- * రవిదాసుకు శిష్యురాలు మీరాబాయి.
- * రవిదాసు “అంటరానికులంలో” పుట్టారు.
- * మీరాబాయి కృష్ణ భక్తురాలు.
- * మీరాబాయి భజన గీతాలు రాజస్థాన్‌లోను, గుజరాత్‌లోను జనబాహుళ్యంలో బాగా వ్యాపించాయి.
- * చాలామంది భక్త సాధువుల రచనల్లోని విశిష్టమయిన లక్షణాలు.

- 1) ప్రాంతీయ భాషల్లో రాయడం
- 2) అవి పాడటానికి వీలుగా ఉండటం.
- 3) అవి చాలా జనరంజకాలయ్యాయి.
- 4) ఒక తరం వారి మంచి మరొక తరంవారికి మౌఖికంగా చేరుతూ వచ్చాయి.
- * 15వ శతాబ్దకీ, 16వ శతాబ్దకీ మధ్యకాలంలో జీవించిన భక్తసాధువు కవీరు.
- * కవీరు గారి భావాలు గురుగ్రంథ సాహిబ్‌లోను, పంచవాణిలోను, బీజక్‌లోను చేరాయి.
- * కవీరు బోధనలు ప్రధాన మత సాంప్రదాయాల సంపూర్ణ, తీవ్ర తిరస్కరణ మీద ఆధారపడ్డాయి.
- * గురనానక్ తల్వాండిలో పుట్టారు.
- * గురునానక్ ఏర్పరచిన పవిత్ర స్థలానికి “ధర్మశాల” అనే పేరు వచ్చింది.
- * గురునానక్ అనుచరులు కుల, మత, స్త్రీ, పురుష బేధంతోను నిమిత్తం లేకుండా ఒకే వంటశాల (లంగరు)లో కలిసి భోజనం చేసేవారు.
- * గురునానక్ అనుమాయులు ఎలా ఉండాలని ప్రతిపాదించాడంటే
 - 1) గృహస్థులయి ఉండాలని,
 - 2) వస్తూత్పాదకమయిన వారు
 - 3) ఉపయోగకరమైన వృత్తులను అవలంబించాలనీ చెప్పారు.
- * గురునానక్ మోక్షమనేది సమాజం పట్ల ధృఢమయిన నిబద్ధతతో క్రియాశీలకమయిన జీవితాన్ని గడపడమే కాని నిశ్చలానందస్థితి కాదు అన్నారు.
- * గురునానక్ గారు మూడు మాటలు - నామ్, దాన్, ఇస్మాన్ అనే వాటిని చెప్పారు.
- * గురునానక్ బోధనలనిప్పుడు నామ్-జప్నా, కీర్త్-కర్నా, వంద్-చక్నా అనే మాటలతో గుర్తుంచుకుంటారు.
- * నామ్-జప్నా :- సరైన విశ్వాసం, ఆరాధన ఉండాలి.
- * కీర్త్-కర్నా :- నిజాయితీతో కూడిన జీవితం.
- * వంద్-చక్నా :- ఇతరులకు సహాయ పడటం.

బిట్స్

1. క్రింది వాటిని జతపరచండి.

1) శంకరాచార్య ()	ఎ) పదకొండవ శతాబ్దం
2) రామానుజ చార్య ()	బి) కేరళ
3) బసవన్న ()	సి) మహారాష్ట్ర
4) ఏక్‌నాథ్ ()	డి) విరసన
1) 1-సి, 2-డి, 3-ఎ, 4-బి	2) 1-బి, 2-ఎ, 3-డి, 4-సి
3) 1-బి, 2-డి, 3-ఎ, 4-సి	4) 1-ఎ, 2-బి, 3-డి, 4-ఎ
2. సరియైన వాక్యాన్ని గుర్తించండి.
 - ఎ) అద్వైత సిద్ధాంతాన్ని రామానుజుడు ప్రతిపాదించాడు.
 - బి) విశిష్ట అద్వైతాన్ని రామానుజుడు ప్రతిపాదించాడు.
 - సి) రామానుజుడు 8వ శతాబ్దంలో జన్మించాడు.
 - డి) రామానుజుడు 11వ శతాబ్దంలో జన్మించాడు.

1) ఎ మరియు బి	2) డి మరియు సి	3) బి మరియు డి	4) బి మరియు సి
---------------	----------------	----------------	----------------

3. తప్పు వాక్యాన్ని కనుగొనండి
- ఎ) వీరశైవం ఉద్యమం కర్ణాటకలో ప్రారంభమైనది.
 బి) వీరశైవం ఉద్యమం బసవన్న ప్రారంభించాడు.
 సి) బసవన్న
 డి) వీరశైవం ఉద్యమము 13వ శతాబ్దంలో ప్రారంభమైనది.
- 1) ఎ మాత్రమే 2) ఎ, బి మాత్రమే 3) డి మాత్రమే 4) సి మాత్రమే
4. ఈ క్రింది వానిలో రెండు, ఒప్పు వాక్యాలను గుర్తించండి.
- ఎ) మహారాష్ట్ర భక్తి సాంప్రదాయం విష్ణువు (వేక) విఠల దేవుడికి సంబంధించినది.
 బి) విఠల దేవాలయం పాండురంగపురంలో ఉంది.
 సి) అంటరాని కులం అయిన మహార కులంనకు చెందిన మహారాష్ట్రలో చోకమేళ కుటుంబానికి చెందినవారు సాధువులు.
 డి) నరిమెహత సాధువు మహారాష్ట్రానికి చెందినవాడు.
- 1) ఎ మరియు డి 2) ఎ మరియు సి 3) సి మరియు డి 4) బి మరియు డి
5. సరియైన వాక్యాన్ని గుర్తించండి.
- ఎ) చాల ప్రాముఖ్యమైన మహారాష్ట్ర సాధువులు జ్ఞానేశ్వర్, నామ్దేవ్, ఏక్నాథ్ మరియు తుకారామ్ చోకమేళ యొక్క కుటుంబం.
 బి) ఒకే దేవున్ని పూజించడాన్ని ఇస్లామ్ ఖచ్చితముగా ప్రచారం చేసింది.
 సి) “షరీయత్” అనేది ముస్లిం రచయితల చే అభివృద్ధి చేయబడిన పవిత్ర న్యాయం.
 డి) ఘజనీ, రూమీ మరియు సాదీ మధ్య అసియా సూఫి సన్యాసులు.
- 1) ఎ మాత్రమే 2) సి మాత్రమే 3) బి, సి మాత్రమే 4) పై వన్నీ
6. సరియైన వాక్యాన్ని గుర్తించండి.
- ఎ) జిక్రీ అనగా భగవంతుని నామస్మరణము
 బి) సూఫి మత బోధకులను సిల్సిలాస్ అంటారు.
 సి) సూఫి గురువులు తమ ఖాన్కాహాలలో సమావేశాలు జరిపేవారు.
 డి) సూఫీలు హృదయానికి ఇచ్చే శిక్షణను జిక్రీ అంటారు.
- 1) బి మాత్రమే 2) ఎ మరియు బి మాత్రమే
 3) బి మరియు సి మాత్రమే 4) పైవన్నీ సరియైనవి.
7. తప్పు వాక్యాన్ని గుర్తించండి.
- ఎ) సూఫి సాధువుల యొక్క సమాధులను ‘దర్గా’ అనే వారు.
 బి) తెలుగులో మహాభారతం పోతనచే వ్రాయబడినది.
 సి) పోతన కడప దగ్గర బమ్మెర అనే గ్రామంలో నివసించాడు.
 డి) తాళ్ళపాక అన్నమాచార్యుడు వాగ్గేయ కారుడు.
- 1) బి మాత్రమే 2) ఎ మాత్రమే 3) సి మాత్రమే 4) డి మాత్రమే

8. తప్పు వాక్యాన్ని గుర్తించండి.

ఎ) “వాగ్గేయకారుడు” మరియు పదకోశ పితామహుడు అనే బిరుదులు అన్నమాచార్యునికి సంబంధించినవట.

బి) అన్నమాచార్యులు అంటరాని తనం వంటి సామాజిక సమస్యలను వ్యతిరేకించాడు.

సి) వాగ్గేయకారుడు అంటే అర్థం ఒక వ్యక్తి తానే పాట వ్రాసి పాడటం.

డి) అన్నమాచార్యులు కృష్ణుడు మీద 32 వేల పాటలు వ్రాసాడు.

1) డి మాత్రమే 2) ఎ మాత్రమే 3) బి మాత్రమే 4) సి మాత్రమే

9. తప్పు వాక్యాన్ని కనుగొనండి.

ఎ) “హరే కృష్ణ” మంత్రాన్ని చైతన్య ప్రభు ప్రచారం చేశాడు.

బి) దాశరథి శతకం తులసీ దాసు వ్రాసాడు.

సి) అన్నమాచార్యులు మరియు కంచర్ల గోపన్న వాగ్గేయ కారులు.

డి) రామచరితము కంచర్ల గోపన్న వ్రాశాడు.

1) ఎ, బి మరియు సి 2) సి మరియు బి 3) బి మాత్రమే 4) బి మరియు డి

10. జతపరచండి.

1) శంకరదేవ () ఎ) నంబియార్

2) రామచరితమానస్ () బి) అస్సామి

3) మీరాబాయి () సి) ధర్మసాల

4) గురునానక్ () డి) అవధి

1) 1-ఎ, 2-బి, 3-సి, 4-డి 2) 1-సి, 2-డి, 3-ఎ, 4-బి

3) 1-డి, 2-ఎ, 3-బి, 4-సి 4) 1-బి, 2-డి, 3-ఎ, 4-సి

11. ఈ క్రింది వానిని జతపరచండి.

1) నామజపా () ఎ) భగవద్గీతాను జపించే మందిరం

2) కీర్త్ - కర్నా () బి) ఇతరులకు సహాయం చేయడం

3) వంద్ - చక్రా () సి) సరియైన విశ్వాసము మరియు పూజించడం

4) నామ్గర్ () డి) నిజాయితీగా జీవించడం

1) 1-బి, 2-ఎ, 3-సి, 4-డి 2) 1-ఎ, 2-బి, 3-సి, 4-డి

3) 1-సి, 2-డి, 3-బి, 4-ఎ 4) 1-సి, 2-డి, 3-ఎ, 4-బి

12. మీరాబాయి - శిష్యురాలుగా మారింది.

1) కబీర్

2) రవిదాసు

3) శంకరదేవ్

4) గోపన్న

22. రాజులు - కట్టడాలు

- * కుతుబుద్దీన్ ఐబక్ కుతుబ్‌మీనార్‌ను కట్టించారు.
- * కుతుబ్ మీనార్‌లోని వసారాల క్రింద రెండు శాసనాలు అరబ్బీ భాషలో ఉన్నాయి.
- * కుతుబ్ మీనార్‌ను క్రీ.శ 1199 సం॥లో కుతుబుద్దీన్ ఐబక్ కట్టించాడు.
- * కుతుబ్‌మీనార్ 5 అంతస్తుల కట్టడం.
- * దేని మొదటి అంతస్తును కుత్బుద్దీన్ ఐబక్ కట్టించారు. మిగతాదాన్ని “ఇల్‌టుట్‌మిష్” కట్టించారు.
- * కుతుబ్‌మీనార్‌ను క్రీ.శ 1229లో ఇల్‌టుట్‌మిష్ పూర్తి చేశారు.
- * 18వ శతాబ్దంలోని రాజులు కోటలు, రాజభవంతులు, సమాధులు, ప్రజలకు ఉపయోగపడే కట్టడాలను నిర్మించారు.
- * రెండు నిలువు స్తంభాలపైన అడ్డంగా దూలాలను ఉంచి పై కప్పు, ద్వారాలు, కిటికీలను అమర్చేవారు. ఇలాంటి కట్టడాన్ని “ట్రాబీట్” లేదా “కార్బెల్డ్” అంటారు.
- * క్రీ.శ 8-13 శతాబ్దాల మధ్య కాలంలో ట్రాబీట్ విధానంలో కట్టడాలు నిర్మించబడ్డాయి.
- * కందరీయ మహాదేవ శివాలయాన్ని చందేల రాజైన ధంగదేవుడు నిర్మించారు.
- * కందరీయ మహాదేవ శివాలయాన్ని క్రీ.శ 999లో నిర్మించబడింది.
- * ఖజురహో దేవాలయంలోకి సామాన్యలకు ప్రవేశం లేదు.
- * రాజరాజేశ్వర దేవాలయం ఆ కాలంలోకి దేవాలయాన్నిటిలోనూ ఎత్తైన శిఖరం కలిగినది.
- * రాజరాజేశ్వర దేవాలయం తమిళనాడులోని తంజావూరులో కలదు.
- * తలుపుల మీదా, కిటికీల మీద ఉంచిన మొత్తం నిర్మాణపు బరువును కమానుల మీద మేసారు. ఇటువంటి కట్టడాన్ని “ఆర్క్యుయేట్” అంటారు.
- * రాజరాజేశ్వర దేవాలయాన్ని కట్టించినది రాజరాజదేవుడు
- * కాకతీయ సామ్రాజ్యపు రాజధాని ఓరుగల్లు (వరంగల్లు)
- * స్వయంభూ శివాలయం ఓరుగల్లు కోట మధ్యలో ఉండేలా నిర్మించారు.
- * సుల్తానును భగవంతుని నీడలా పర్షియన్‌చరిత్ర వర్ణించింది. భగవంతుడే అల్లావుద్దీన్‌ను రాజుగా నియమించాడని తెలియచేస్తుంది.
- * జామా మసీదుని షాజహాన్ కట్టించారు.
- * 1650-56లో షాజహాన్ జామా మసీదుని నిర్మించారు.
- * హర్మిందర్ సాహిబ్ సరస్సు అమృత్‌సర్‌లో కలదు.
- * శ్రీకుమార శ్రీవల్లభుడు శ్రీలంకమీద దాడి చేసి సేన-1 అనే రాజును ఓడించాడు.
- * గజనీ మహమ్మద్, చోళ రాజేంద్ర -1 రాజుకు సమకాలికుడు.
- * గజనీ మహమ్మద్ గుజరాత్‌లోని సోమనాథ్ దేవాలయాన్ని దోచుకొని ద్వంసం చేశాడు.
- * “విరూపాక్ష దేవాలయం” హంపిలో కలదు.
- * విజయనగర రాజులు శ్రీ విరూపాక్ష, రామచంద్ర, కృష్ణ, విఠలాలయాలను నిర్మించారు.
- * విరూపాక్ష దేవాలయాన్ని క్రీ.శ 9-10 శతాబ్దాల మధ్య కట్టించారు.
- * విజయనగర రాజులు నారి నిర్మాణంలో సుల్తానుల సాంకేతిక పరిజ్ఞానాన్ని, వారి పద్ధతులను పాటించి పద్మమహల్, రాణులస్నానఘట్టం, గజశాలను నిర్మించారు.
- * మహానవమి దిబ్బను విజయనగర రాజులు కట్టించారు.

- * మహానవమి దిబ్బును 55 అడుగుల ఎత్తులో నిర్మించారు.
- * విజయనగర రాజులు నవరాత్రి పూజ, దసరా దర్బారును మహానవమి దిబ్బ దగ్గర జరుపుకునేవారు.
- * చార్బాగ్ అనే ఉద్యనవనాలను జహంగీర్, షాజహాన్లు నిర్మించారు.
- * చార్బాగ్లు కాశ్మీర్, ఢిల్లీ, ఆగ్రాలో కలవు.
- * తాజ మహల్ ఆగ్రాలో కలదు.
- * షాజహాన్ మొగల్ రాజు
- * తాజమహల్ను షాజహాన్ కట్టించాడు.
- * చిహిల్సుతున్ అనగా 40 స్థంభాల విశాలమైన గది.
- * బాబర్ చార్బాగ్లో పనిచేస్తున్న పనివాళ్ళను పర్యవేక్షిస్తున్న చిత్రం/ బొమ్మ కాబూల్ కలదు.
- * షాజహాన్ పరిపాలనా కాలంలో రాజధాని నగరమైన ఆగ్రాలో ప్రముఖులు వారి గృహాలను యమున నది ఒడ్డుపైన నిర్మించుకున్నారు.
- * జోదాబాయి రాజమందిరం ఫతేపూర్ సిక్రీలో కలదు.
- * షాజహాన్ “దివాన్-ఇ-ఖాస్,” “దివాన్-ఇ-ఆమ్” అనే కొత్త భవనాలను నిర్మించారు.
- * తాజమహల్లో నాలుగు స్థంభాలు కలవు.
- * ఖువ్వత్-ఆల్-ఇస్లామ్ మసీదు ఢిల్లీలో కలదు.
- * కందరీయ మహాదేవాలయం శివుడికి చెందిన ఆలయం.
- * బృహదేశ్వరాలయం తంజావూరులో కలదు.
- * ఆగ్రాకోటలోకి వాటర్-గేట్ నిర్మాణ సమయంలోని చిత్రం అక్బర్ నామా (క్రీ.శ 1590-95)
- * హర్మొందర్ సాహిబ్ స్వర్ణ దేవాలయం
- * ఎత్తైన శిఖరం తంజావూరులో కలదు.

బిట్స్

1. తప్పు వాక్యాన్ని గుర్తించండి.
 - ఎ) కుతుబ్ మినార్ను కుతుబుద్దీన్ ఐబక్ ప్రారంభించాడు.
 - బి) కుతుబ్ మినార్ను 1199లో కట్టడం ప్రారంభించారు.
 - సి) కుతుబ్ మినార్ మిగిలిన భాగాన్ని ఇల్టుట్మిష్ పూర్తి చేశాడు.
 - డి) కుతుబ్మినార్ 1228లో కట్టడం పూర్తి అయినది.

1) బి మాత్రమే 2) డి మాత్రమే 3) ఎ మాత్రమే 4) సి మాత్రమే
2. సరియైన వాక్యాన్ని గుర్తించండి.
 - ఎ) రెండు స్థంభాల పైన అడ్డంగ9వ దూలాలను ఉంచే నిర్మాణ శైలిని కార్బెల్డ్ అంటారు.
 - బి) కార్బెల్డ్ యొక్క ఇతర పేరు ట్రాబీట్ అంటారు.
 - సి) కందరీయా మహాదేవ దేవాలయంను దంగదేవ నిర్మించాడు.
 - డి) దంగదేవ చందేల వంశానికి చెందిన వాడు.

1) ఎ మాత్రమే 2) సి మాత్రమే 3) డి మాత్రమే 4) పైవన్నీ
3. క్రింది వాటిని జత పరచండి.

1) రాజరాజేశ్వరి దేవాలయం	()	ఎ) ఢిల్లీ
2) వేయిస్థంభాల గుడి	()	బి) అమృతసర్

- 3) జామ మసీదు () సి) తంజావూరు
 4) హర్మిందర్ సాహిబ్ చెరువు () డి) ఓరుగల్లు
 1) 1-సి, 2-డి, 3-బి, 4-ఎ 2) 1-సి, 2-డి, 3-ఎ, 4-బి
 3) 1-ఎ, 2-బి, 3-సి, 4-డి 4) 1-డి, 2-సి, 3-ఎ, 4-బి
4. తప్పు వాక్యాన్ని కనుగొనండి.
 ఎ) రాజరాజేశ్వర దేవాలయాన్ని రాజరాజదేవ కట్టించాడు.
 బి) రాజరాజేశ్వర దేవాలయాన్ని రాజేంద్ర -2 కట్టించాడు.
 సి) స్వయంబుశివాలయం ఓరుగల్లుకోట మధ్యలో ఉన్నది.
 డి) స్వయంబూ శివాలయం ఓరుగల్లు కోట తూర్పు ప్రక్కన ఉన్నది.
 1) బి మరియు డి మాత్రమే 2) బి మాత్రమే 3) డి మాత్రమే 4) ఏదికాదు
5. తప్పు వాక్యాన్ని గుర్తించండి.
 ఎ) అల్లాఉద్దీన్ దేవుని యొక్క ప్రతి రూపంగా చెప్పబడ్డాడు.
 బి) జుమామసీదును షాజహాను కట్టించాడు.
 సి) శ్రీమార శ్రీ వల్లభను సేన-2రాజు ఓడించాడు.
 డి) మహమ్మద్ ఘజనీ రాజేంద్ర -1కు సమకాలికుడు
 1) డి మాత్రమే 2) ఎ మాత్రమే 3) సి మాత్రమే 4) బి మాత్రమే
6. క్రింది వాటిని జతపరచండి.
 1) విరుపాక్ష దేవాలయం () ఎ) జహంగీర్
 2) సోమనాథ దేవాలయం () బి) విజయనగర్ దేవాలయం
 3) చార్ బాగ్ లు () సి) హంపి
 4) మహానవమి దిబ్బలు () డి) జగనీ
 1) 1-బి, 2-డి, 3-ఎ, 4-సి 2) 1-సి, 2-డి, 3-ఎ, 4-బి
 3) 1-డి, 2-బి, 3-ఎ, 4-సి 4) 1-ఎ, 2-డి, 3-సి, 4-బి
7. క్రింది వాటిని జతపరచండి.
 1) తాజ్ మహల్ () ఎ) ఢిల్లీ
 2) జోద్ బాయి మహల్ () బి) తంజావూరు
 3) కువాత్-అల్-మసీద్ () సి) ఆగ్రా
 4) బృహదీశ్వర ఆలయం () డి) ఫతేపూర్ సిక్రీ
 1) 1-సి, 2-డి, 3-బి, 4-ఎ 2) 1-సి, 2-డి, 3-ఎ, 4-బి
 3) 1-డి, 2-సి, 3-ఎ, 4-బి 4) 1-డి, 2-సి, 3-బి, 4-సి
8. సరికాని వాక్యాన్ని గుర్తించండి.
 ఎ) విరుపాక్ష దేవాలయం 9వ శతాబ్దం నుండి 10వ శతాబ్దం మధ్య కట్టారు.
 బి) నలభై మహల్ రాణియొక్క స్నాన వాటికకు ఉదహరణ.
 సి) నలభై స్తంభాల హాలును చిహిల్ సుతున్ అని కూడా అంటారు.
 డి) ఢిల్లీ షాజహాను పరిపాలన కాలంలోని రాజధాని.
 1) డి మాత్రమే 2) బి మాత్రమే 3) సి మాత్రమే 4) ఎ మాత్రమే